

'KELEIVIS'

DARBO ŽMONIŲ LAIKRAŠTIS

Laidija J. G. Gegužis & Co.

Prenumerata metams:

Amerikoje \$
Kanadoj ir užsieniuose \$

Prenumerata pusei metų:

Kanadoj ir užsieniuose \$
Amerikoje \$

Apie prenumeratą klauskit laišku.

Kreipiantis su kokiais nors reikalais, taip adresuokite:

"Keleivis," S. Boston, Mass.

KELEIVIS

'KELEIVIS'

LITHUANIAN WEEKLY

Published by J. G. Gegužis & Co.

Every Wednesday in Boston, Mass.

Represents over 4,000 Lithuanians in the City of Boston, 50,000 in New England and about 500,000 in the United States.

The Best Advertising Medium.

Advertising rates on application.

All communications should be addressed to:
"Keleivis," S. Boston, Mass.

No. 52

Telephone:
So. Boston, 506-M.

SO. BOSTON, MASS., 29 GRUODŽIO-DEC., 1920 M.

"Entered as Second Class Matter" February 23, 1905, at the Post Office at Boston, Mass., under the Act of March 3, 1879.

Telephone:
So. Boston, 506-M.

Metai XV.

Žulikovskis sulaužė sutartį ir užgrobė Joniškį.

LYGOS KOMISIJA RE- MIA LENKUS.

Nuovkus Varšavon ji nori praplėsti jų naudai demarkacijos liniją.

Lietuvos valdžia 25 gruodžio prisiuntė šitokią kablegramą:

"Tarpininkaujant Kontrolės Komissijai, 29 lapkričio buvo padaryta sutartis dėl susistatymo mūsų tarp mūsų ir Želigovskio kariūnų. Lenkų valdžia yra pasiūmusi atsakomybę, jog Želigovskio kariūnė pil-dys išlygas. Musų valdžios buvo tyčia pabrėžta, jog sutartis yra daroma vien tuo tikslu, kad pagreitintus išsi-nešdinti Želigovskio kariū-nė. Lapkričio 30 dieną Kontrolės Komissijos buvo nustatyta neutralė zona. Musų linija eina per Jakai-čius, Zuklęją ir Daugirdi-čius; paskui pro Vievį, Šir-vintus, Giedraičius ir Du-binkius, paliekant tris pas-tarusius miestelius neutra-lėj zonoje, ir baigiasi Jonišk-kyje. Želigovskio linija pra-vedama per Dekšnius, Ru-dziškių stotį, toliau, 5 iki 12 kilometrų atstumu į rytus nuo mūsų linijos ir baigiasi Ornenuos (netoli Joniškio). Želigovskis tečiaus visai ne-paiso pastatytų jam išlygų. Ką tik dabar jo kariūnė užėmė Joniškį.

"Gruodžio 17 dieną Kontrolės Komissijos nariai išva-ziavo Varšavon ir dabar siūlo nukelti neutralę zoną į šiaurę nuo Joniškio iki punkto, kuris yra penki ki-lometrai atstumu į pietų-rytus nuo Ežerėnų (Novoaleksan-drovsko). Tokiu būdu lenkų norima naikinti Varėnos Bastunų demarkacijos lin-iją ir suvalkų sutartis: jie stengiasi užimti šitokią liniją, kokia buvo lenkų dar bir-želio mėnesio užimta. Musų valdžia ant to reikalavimo dar nėra davusi atsakymo."

Toksai tai naujos telegramos turinys. Apie tai naują demarkacijos liniją tarp mūsų kariūnėnų ir Želi-govskio jau buvo paduotos žinios. Lygiu būdu jau pa-siūsta spaudai ir visa sutar-tis, kuri buvo lapkričio 29 d. padaryta. Šioj telegramoj nurodoma, prie ko pačių lenkų einama. Jie norėtų vi-sai atsisakyti nuo padaryto-sios Suvalkuose spalį 7 die-ną su mumis sutarties, su-lyg kurios jie yra akivaiz-doje tos pačios Kontrolės Komissijos narių sutikę, jog jie neisą toliau į šiaurę nuo linijos Varėna-Bastunai ir jog toji linija pasilikisianti visą laiką, iki visi ginčai tarp abiejų valstybių nebus galutinai aptarti. Sulg šios sutarties visa Želigovskio kariūnėnė turėtų būti senai pasitraukusi iš Vilniaus ir jo apskritys už tos linijos. Juo ji ilgiaus, kaip kokiai išbriovęs vilkas, pasilieka Lietuvoje, juo aiškiau mato-si tas neteisingas lenkų dar-

bas. Jau ir rusų kariūnėnė pradeda nerymauti dėl to-kio buvimo, gal ir latviai pa-galios susipras ir tuomet bus lengviau išvyti tasai vil-kas. Reikia spėti, jog tik tuo tikslu tapo sudaryta ir su-tartis dėl ginklų sustaby-mo su Želigovskiu, o fakti-nai šie ginklai tik yra galan-dami.

Liet. Inform. Biuras.

TELEGRAMOS IS LIETU- VOS.

Elta praneša iš Kauno se-kancijų žinių:

Lenkų laikraščių praneši-mais, Želigovskio žengimas į priekį sukėlęs didelio nera-mumo latvių tarpe. Rygos spaudos atstovai kreipėsi į lenkų atstovą Estam Vasi-levski, buvusį tuo tarpu Ry-goje, prašydami paaiškini-mų. Vasilevskis nuramines juos, pabrėždamas, kad Len-kų Latvių sieną užims Len-kų kariūnėnė, todėl Želi-govskis negalės nieko pa-daryti?

Aukštuolaicio mėginimai palenkti Klaipėdos lietuvius Lenkijos pusėn pasibaigė niekais. Vietoj pritarimo, Klaipėdos krašto lietuviai pakėlė griežčiausią protestą prieš jo išdaviną darbą.

Nuo 22 spalio iki 10 lapkričio Kaune buvo Gudų Liaudies Respublikos vy-riausybės atstovai ir turėjo eilę pasitarimų su užsienių reikalų ministerių ir kitais Lietuvos vyriausybės atsto-vais. Iš tų pasitarimų paaiš-kėjo, jog kaip Gudų, taip ir Lietuvių vyriausybę pažiū-ros yra visai vienodos, ir kad jos supranta abiejų val-stybių interesų bendrumą, kuris remiasi bendru lietu-vių ir gudų tautų valstybi-nių gyvenimu per daug amžių. Abi vyriausybės su-tinka remti viena antrą val-stybių statyme ir bendroje kovoje su grobiamais lenkų imperializmo siekimais. Abi vyriausybės giliai įsitikinę, kad šis pažiūrų išsireikši-mas bus tvirtu pagrindu abiejų tautų prietelingam sugyvenimui.

Kopenhagoje šiomis die-nomis nuspręsta garsioji Duodžio byla. Teismas nu-teisė Duodį grąžinti Lietu-vos valdžiai 365,884 danų kronas (apie 4,000,000 auk-sinų šios dienos kursu) ir 2-612,574 auksinų (2,000 kro-nų) teismo išlaidų. Tų pini-gų dalį Lietuvos valdžia jau anksčiau yra išgavusi, kita dalis tebeguli po areštų.

Duodis buvo prekybos agentas užsienyje ir Lietu-vos ministerija buvo įdavus jai visokiems supirkimams 5,000,000 auksinų valstybės pinigų, bet jis nieko nepirko ir buvo atsisakęs tuos pini-gus grąžinti, todėl buvo prieš jį užvesta ši byla.

ŠAULIAI GAUDO PAKRI- KUSIUS LENKUS.

Kai lietuvių kariūnėnė sumušė Želigovskio gaujas ties Širvinta, tai vienas len-kų raitelių pulkas, kuris bu-vo pasiskirstęs dalimis apie Anykščius, Panevėžį, Troš-kunus ir Kedainius, tapo at-kirstas ir išsislapstė po miš-kus. Gaudyti tų plėšikų da-bus lengviau išvyti tasai vil-kas. Reikia spėti, jog tik tuo tikslu tapo sudaryta ir su-tartis dėl ginklų sustaby-mo su Želigovskiu, o fakti-nai šie ginklai tik yra galan-dami.

"ŽVAIGZDĖ" NUPUOLĖ.

Apie Leliunus, Utėnos ap-skrįčio, Lietuvos ukininkai matė aną naktį nepaprastą re-ginį: "Nuo dangaus nu-puolė žvaigždė", kaip jie sa-ko. Nupuolė į patį vidurį Rubikų ežero ir krisdama apšvietė visą aplinkę. Su didžiausiu užimu ji pasinė-rė į vandenį ir ežeras išsove-į dangų didžiausiu stulpu. Paskui toj vietoj vanduo ežere ilgai da kunkuliavo, lyg ir virdamas, ir garai ki-lo dideliais kamuoliais.

Tai buvo tikras stebuklas kaimiečiams, kurie nieko nežino apie astronomiją. Davatkos tuojaus pradėjo kalbėti, kad ateina jau "sudna diena", jeigu "žvai-gždės" pradeda nuo dan-gaus kristi. Tuo tarpu čia nebuvo jokia "žvaigždė", tik paprastas meteoras, ko-kie visuomet iš oro krinta.

UŽMUŠĖ SERBŲ GENE- ROLĄ.

Iš Budapešto pranešama, kad susirinkus bulgarų ir serbų komisijoms nustatyti tarp Serbijos ir Bulgarijos rubežii, tarp delegatų kilo smarkus ginčas, laike kurių bulgarų pulkininkas užmu-šė serbų generolą, kuris po-sėdžiui pirmininkavo. Pas-kui pulkininkas ir pats nusi-žudė.

3,000 ARMENŲ BADAUAJA

Tris tūkstančiai armenų, turbūt kokių atžagareivių, kurie pabėgo į sąjungininkų valdomą Konstantinopolį, dabar neturi nei ko valgyt, nei kur gyventi. Uždarbio Konstantinopilyje negalima jokio gauti, nes dabartiniu laiku tenai yra apie 100,000 susirinkusių Wrangelio pa-sekėjų iš Krymo ir daug graikų iš Anatolijos.

TRIS VALSTYBĖS VAL- DYS DARDANELIUS.

Anglijos premjeras Lloyd George pranešė parlamen-te, kad kontrolę ant Darda-nelių paime trys valstybės, butent, Anglija, Francija ir Italija.

Lietuvos Misijos adreso permainos.

Nuo sausio mėnesio 1 d. 1921 metų Lietuvos Misija persikelia į naują vietą. Nuo tos dienos, visais reikalais kreipdamiesi Lietuvos Misi-jon, adresuokite sekanciai: Lithuanian Representative, 162 W. 31st st., New York, N. Y.

PAJIEŠKOJO DARBININ- KŲ, TURĖJO ŠAUKT POLICIJA.

Viena kontraktorių fir-ma Philadelphiajį paskelbė laikraščiuose, kad jai reikia 25 darbininkų. Nors skelbi-me buvo pasakyta, kad kreiptųsi kaip pusė po 7 iš ryto, bet žmonės pradėjo rinktis jau nuo 4, o pakol ofisas atsidarė, buvo jau to-kia minia, kad firma turėjo šauktis policijos pagalbos, nes bijojo, kad besigrusda-mi žmonės neapverstų jos ofiso.

LAWRENCE'Ų AUDEJAI ATMETĖ I.W.W. UNIJĄ.

Lawrence'ų audejai balsa-vo klausimą, ar pasilikti jiems prie dabartinės uni-tijos, Amalgamated Textile Workers of America, ar pri-sidėti prie I.W.W. Ir 1181 balsu prieš 1106 nutarta pa-silikti prie dabartinės.

PASTAS TURĖJO \$17,270, 482 DEFICITO.

Paštos viršininkas Burle-son paskelbė metinį savo ra-portą, kuris parodo, kad šiais metais paštas turėjo \$17,270,482 daugiau išlaidų, negu įplaukų. Pajamų išvi-so buvo \$437,150,212, o iš-mokėta išvis \$454,322,699.

MIRĖ VOKIETIJOS DAR- BININKŲ VADAS.

Pereita nedėdieni Berli-ne mirė Karl Rudolf Legien, Vokietijos amatinių uni-jų sąjungos prezidentas ir so-cialistų atstovas Reichsta-ge.

Tris savaitės atgal įsai sugrįžo iš tarptautinio uni-jų suvažiavimo Londone ir dalyvavo Reichstago posė-džiuose. Jis buvo 60 metų amžiaus ir sirgo tik 10 die-nų.

Vokietijos parlamento narys jis buvo jau nuo 1893 metų, o uni-jų sąjungos pir-mininku išbuvo 30 metų. Kuomet jis buvo išrinktas sąjungos viršininku, jį turė-jo da tik 250,000 narių, o šiandien jį turi duokles mo-kančių narių jau 8,500,000 ir atstovauja 60 įvairių amatų ir užsienių darbininkų organizacijų.

Tuo tarpu jo pareigas eis Otto Grassmann, antrasis pirmininkas.

PETROGRADE NUŽU- DYTA 105 DARBININKAI

Londone gauta iš Helsin-gforsu žinių, kad Petrograde pastaruoju laiku buvo labai subrūzdę darbininkai ir daug žmonių buvę užmušta bei sužeista. Žinia sako, kad sukilimas buvo nuslopintas ir 105 darbininkai nužudyti.

Darbininkai buvo sukilę dėlto, kad bolševikai atsisai-kė išpildyti jų reikalavimus. Jie reikalavė daugiau maisto ir sutrumpinimo darbo valandų, dabar jie dirba 16 valandų į parą.

BOMBA UŽMUŠĖ VAIKĄ.

Tulo Branno namuose Brooklynje per Kalėdas eks-plodavo bomba, kurią jis sakosi radęs savaitę atgal medžiokloms. Brann norėjo dabar ją atidaryti ir jį spro-go, nutraukdamas jam vieną ranką, o jo drauga, 16 metų McKenney, ant vietos už-mušdama.

PAJIEŠKOJO DARBININ- KŲ, TURĖJO ŠAUKT POLICIJA.

Viena kontraktorių fir-ma Philadelphiajį paskelbė laikraščiuose, kad jai reikia 25 darbininkų. Nors skelbi-me buvo pasakyta, kad kreiptųsi kaip pusė po 7 iš ryto, bet žmonės pradėjo rinktis jau nuo 4, o pakol ofisas atsidarė, buvo jau to-kia minia, kad firma turėjo šauktis policijos pagalbos, nes bijojo, kad besigrusda-mi žmonės neapverstų jos ofiso.

LAWRENCE'Ų AUDEJAI ATMETĖ I.W.W. UNIJĄ.

Lawrence'ų audejai balsa-vo klausimą, ar pasilikti jiems prie dabartinės uni-tijos, Amalgamated Textile Workers of America, ar pri-sidėti prie I.W.W. Ir 1181 balsu prieš 1106 nutarta pa-silikti prie dabartinės.

PASTAS TURĖJO \$17,270, 482 DEFICITO.

Paštos viršininkas Burle-son paskelbė metinį savo ra-portą, kuris parodo, kad šiais metais paštas turėjo \$17,270,482 daugiau išlaidų, negu įplaukų. Pajamų išvi-so buvo \$437,150,212, o iš-mokėta išvis \$454,322,699.

MIRĖ VOKIETIJOS DAR- BININKŲ VADAS.

Pereita nedėdieni Berli-ne mirė Karl Rudolf Legien, Vokietijos amatinių uni-jų sąjungos prezidentas ir so-cialistų atstovas Reichsta-ge.

Tris savaitės atgal įsai sugrįžo iš tarptautinio uni-jų suvažiavimo Londone ir dalyvavo Reichstago posė-džiuose. Jis buvo 60 metų amžiaus ir sirgo tik 10 die-nų.

Vokietijos parlamento narys jis buvo jau nuo 1893 metų, o uni-jų sąjungos pir-mininku išbuvo 30 metų. Kuomet jis buvo išrinktas sąjungos viršininku, jį turė-jo da tik 250,000 narių, o šiandien jį turi duokles mo-kančių narių jau 8,500,000 ir atstovauja 60 įvairių amatų ir užsienių darbininkų organizacijų.

Tuo tarpu jo pareigas eis Otto Grassmann, antrasis pirmininkas.

PETROGRADE NUŽU- DYTA 105 DARBININKAI

Londone gauta iš Helsin-gforsu žinių, kad Petrograde pastaruoju laiku buvo labai subrūzdę darbininkai ir daug žmonių buvę užmušta bei sužeista. Žinia sako, kad sukilimas buvo nuslopintas ir 105 darbininkai nužudyti.

Darbininkai buvo sukilę dėlto, kad bolševikai atsisai-kė išpildyti jų reikalavimus. Jie reikalavė daugiau maisto ir sutrumpinimo darbo valandų, dabar jie dirba 16 valandų į parą.

BOMBA UŽMUŠĖ VAIKĄ.

Tulo Branno namuose Brooklynje per Kalėdas eks-plodavo bomba, kurią jis sakosi radęs savaitę atgal medžiokloms. Brann norėjo dabar ją atidaryti ir jį spro-go, nutraukdamas jam vieną ranką, o jo drauga, 16 metų McKenney, ant vietos už-mušdama.

Sovietų valdžia atšaukia atstovą Martensą.

MENŠEVIKAI REIKA- LAUJA PRIPAZINIMO SOVIETŲ VALDŽIOS.

Rusijos menševikų parti-jos vadai, L. Martovs ir R. Abramovičius, kuriedu da-bar randasi Berline, išleido tenai savo partijos vardu atsisaukimą į visų šalių so-cialistų partijas ir darbinin-kų unijas, kviesdami jas vi-sas kartu reikalauti sovietų Rusijai pripažinimo, nuėmi-mo blokados ir atnaujinimo prekybos santykių.

Toliaus atsisaukimas sa-ko, kad generolo Wrangelio apgalėjimas, tai ne bolševi-kų pergalė, bet pergalė Ru-sijos revoliucijos ir visos Rusijos liaudies.

Manifestas nurodo, kad Rusijos kaimietis, nors savo kaime kovoja su komuniz-mu, tačiau Wrangelui su-musti davė valdžiai kareivių, kaip lygiai davė jį ir socialdemokratiškas Ru-sijos proletariatas, nes abudu esą pasiryžę "apvalyti Rusi-jos žemę lygiai nuo tarptau-tinių, kaip ir rusiškųjų re-akcinių."

Taigi, manifestas sako, tie užpuolimai ant Rusijos nesilpnina bolševikus, bet stiprina, nes visos partijos, visa liaudis tuomet eina su jais, kad atrėmus svetimą priešą. Bet jei tik iš lauko ant bolševikų jokių užpuoli-mų nebus, jeigu nuo Ru-sijos bus nuimta blokada ir atidaryta duris prekybai, tai iš vidaus žmonės nuver-sią juos labai greitai.

600 VAIKŲ SUGRĮZO RUSIJON.

Šeši šimtai Petrogrado kolonijos vaikų, kuriuos A-merikos Raudonasis Kry-žius surinko Sibire ir per Suvienytas Valstijas nuga-beno Finlandijon, šiomis dienomis buvo jau pristaty-ti į sovietų Rusiją ir Kalė-das šventė savo namuose. Jie pasiekė Petrogradą 18 gruodžio. Vaikai buvo ame-rikičių globoje iki pat Ru-sijos rubežiaus, kur jie buvo perduoti tėvų komitetui. Prie rubežiaus juos privežė iš Finlandijos rogemis, ku-rių buvo sutaisyta čielas traukinis. Nuo rubežiaus jie buvo susodinti į trukį ir tuo-laik išvažiavo į Petrogradą.

Tuos vaikus bolševikai buvo paėmę anais metais nuo tėvų iš Petrogrado ir išsiuntę į Sibirą, kur buvo daugiau maisto, bet prasidė-jus tenai kare, Amerikos Raudonasis Kryžius juos pa-ėmė savo globon. Jų daug iš-mirė.

KALĖJIME JAU NĖRA VIETOS.

New Yorko valstijos "gar-siam" kalėjime Sing-Sing jau nėra vietos. 110 kalinių šią savaitę iškelta iš tenai į kitas belanges. Dabartiniu laiku Sing-Sing bastilijoj esą 1150 kalinių, 11 kurių laikoma mirties skyriuje.

LIEPIA PANAIKINTI VI- SUS KONTRAKTUS.

Amerikos kapitalistai pro-testuoja prieš Valstybės De-partamento politiką.

Rusijos užsienio reikalų komisarą Čičeriną atšau-kia iš Amerikos sovietų val-džios atstovą Martensą, ku-ris jau nuo poros metų tur-ėjo New York'e įtaisęs savo biurą. Atsaukimo priežastis buvo ta, kad Martensas telė-grafavo Maskvą, jog Ame-rikos valdžia nutarė jį de-portuoti.

Čičerinas įsakė Martensui uždaryti čia visus ofisus, pa-naikinti visus kontraktus, kokie buvo su Amerikos ka-pitalistais padaryti, ir kuog-reičiausia grįžti Rusijon su visais sovietų Rusijos pilie-čiais, kurie tarnavo jo štabe. Kontraktų Martensas čia buvo padaręs įvairiems už-sakymams apie \$50,000,000 vertės.

Darbo Departamento sek-retorius Wilsonas buvo įsa-kęs deportuoti Martensą 3 sausio, bet Martensas prašy-siąs, kad jam būtų leista iš-važiuoti savo lėšomis taip greit kaip galima, tik ne 3 sausio, bet gal į kokias dvi savaites.

Martensas pasakė, kad da-bartinis Washingtono val-džios priešingas nusistatymas linkui Rusijos gali pa-naikinti net ir tą kontraktą, kurį Vanderlipas atvežė iš Rusijos čionai ant \$6,000,000 užsakymų, kaip ly-giai ir tas koncesijas ant 400,000 keturkampių mylių Sibire.

Todel Amerikos kapitalis-tai, kurių kišenių tas dau-giausia paliečia, pradėjo or-ganizuoti savo spēkas kovai su Valstybės Departamentu ir reikalauti laisvės preky-bai su Rusija. Senatorius France pasakė: "Jau laikas, kad musų valdžia užmirštų savo neapykantą linkui Ru-sijos ir sektų Anglijos pa-vyzdžiui, atidarydama savo piliečiams prekybos duris visose pasaulio dalise."

MASKVA NUSIUNTE ARMENAMS DUONOS.

Gautomis Konstantinopo-ly iš Armenijos žiniomis, Maskvos valdžia nusiuntė į armenų sostinę Erivaną 80 vagonų javų badaujančiams žmonėms. 11-ta bolševikų armija tenai buvusi be duo-nos, taip kad darbininkams ir kaimiečiams būtų kas duoti.

KIEK AMERIKAI LĖSA- VO KARĖ?

Iždo sekretorius Houston savo raporte praneša, kad Europos karė Suvienytoms Valstijoms lėšavo \$24,010,000,000. Pridėjus prie to da-duotas kitoms valstybėms paskolas, kurios da nėra at-mokėtos, išlaidos pasidaro lygiai \$33,455,000,000. Viena tik Wilsono taikos misija Europon padarė \$1-651,191.09.

APŽVALGA

KAS DEDASI TARPE PACIŲ LENKŲ.

Anot kauniškos "Lietuvos", kurią cituoja "Prūsų Lietuvių Balsas", šiomis dienomis tarp lenkų Lietuvoje buvęs šitoks atsitikimas:

Iš Varšuvos atvykęs į Lydą ginklų ir maisto traukinys Želigovskiui. Lydoje tuo tarpu stovėjęs traukinys su lenkų legioniniais, kurie buvo siunčiami į bolševikų frontą. Tie legionininkai vieną vagoną Želigovskiui siunčiamo maisto tuojau išplėšė. Kada atėjusi sustiprinta želigovskinių sargyba ir norėjusi iš legionininkų tą maistą atimti, šie pradėjo į želigovskiniams pilti iš karabinų. Išvaikę Želigovskio sargybą, legionininkai išplėšė da keliatą vagonų, o keturis vagonus prikabinę prie savo traukio ir norėję vėžti su savim į bolševikų frontą. Tada geležinkelio vyriausybė, pavezusi traukinį į laukus, atkabino lokomotivą ir nuvažiavusi, o legionininkus su visu traukiniu palikusi vidury lauko. Bet legionininkai nenusiminė: jie išplėšė ir tuos keturis vagonus, susikūrę ugnį ir lebavę per visą naktį laukuose. Rytojaus dieną atėjo daugiau kariūnėnės legionininkams malšinti, bet tie jos neprisileido ir jau iš tolo pradėjo šaudyti. Prie jų prisidėjo da vienas legionininkų skyrius, kuris grįžo iš bolševikų fronto. Galų gale pavykė juos suvaldyti ir traukio buvęs sugrąžintas į Varšuvą atgal. Legionininkai paskui teisine savo pasielgimu tuo, kad Želigovskis galį sau maisto pasipiešti Lietuvoje, o jiems bolševikų fronte nesą iš kur plėsti, nes jau viskas išplėšta.

Neseniai Lietuvos laikraščiuose buvo rašoma, kad tarpe Želigovskio kariūnėnės buvo kiles maistas. Gali but, kad tie paskalai apie maistą susidėjo iš to paties atsitikimo.

LIETUVOS MISIJA GRĮŽTA NAMO.

Lietuvos Informacijų Biuras praneša, kad Lietuvos Misijsa savo užduotį Amerikoje jau atliko ir tuojau grįš Lietuvos atgal. Paskalos reikalus bus pavestas Lietuvos Atstovybei.

Lietuvos Atstovybės vedėjas, p. Vileišis, taipgi išvažiuoja Lietuvon, bet jo vietoje pasilieka Vinikas. Kiek galima spręsti iš pranešimo, tai p. Vileišis ne visai apleidžia Ameriką, bet kelioms mėnesiams. Jis pats prašęs Lietuvos valdžios, kad duotų kiek laiko vakacijoms, ir valdžia tą prašymą išpildžiusi. Taigi išrodo, kad paviešėjęs Lietuvoje, p. Vileišis vėl sugrįš Amerikon.

VARŠUVOS BANKRUTAS.

Paskelbusi karę visiems savo kaimynams, susidariusi didelę armiją ir prisikolinusi užsieniuose daugiau negu jį gali išmokėti, ponų ir kunigų valdoma Lenkija atsiderė galų gale ant bankruto bedugnės.

Jos pinigai šiandien taip nupuolę, kad jau neužsimoka juos nei spausdinti, nes popiera brangiau atsieina, negu lenkų markė turi vertės.

Ir tas puolimas eina vis toliau. Da nelygiai senai, rugpjūčio mėnesyje, 100 Lenkijos markių kainavo 55 centus. Šiandien 100 lenkiškų markių galima gauti jau už 19 centų!

Jokia lietuvių spaustuve

Amerikoje neatspausdins už 19 centų 100 paprastų plakatų.

Kada pinigai iki tiek nupuola, tai valstybei tas reiškas bankrutą. Ir faktinai Varšuva šiandien yra jau nusibankrutėjusi.

Šiaip dalykams susidėjus, turės atsitikti vienas iš dviejų: arba darbininkai turės nuversti dabartinę ponų valdžią ir panaikinti skolas, arba ponų valdžia turės užstatyti Lenkiją užsienio kapitalistams už skolas.

LIETUVA ATMETE "RYMĄ" IR "POPIEŽIŲ".

Lietuvai kas diena daromos reformos. Štai, pastaruoju laiku jie tenai jau išmetė iš savo kalbos "Rymą" ir "popiežių".

Kuomet lietuviai laisvamaniai Amerikoje pradėjo anais "metais vietoj "Rymas" rašyti "Roma," o "popiežių" vadinti "popu," tai nabašnikas Kaupas ir kiti kunigai kėlė prieš tai didžiausį protestą, sakydami kad tai esąs išniekinimas ir erzinimas tikinčiųjų žmonių jausmų. Kaip, jūs, girdi, drįstai "šventų" daiktų vardus kraipyti!

Tai buvo lygiai toks protestas, kaip to Lietuvos prablaščius pasipriešinimas: "Kaip tu, chlope, atsivoyžij ent chlebo sakyti: duona?!"

"Rymas" ir "popiežius" buvo paimiti iš lenkų kalbos žodžiai, ir nežiurint kaip jie išrodytų kam "šventi," juos galima iššluoti kartu su kitomis šiukšlėmis, jeigu jų vieton galima rasti tinkamesnių vardų. Ir štai, Lietuvos laikraščiai, net atžagareiviški, kaip Kauno "Lietuva," rašo jau nebe "Rymas," bet "Roma," kas mūsų senai jau priimta, o vietoj "popiežius," — "papa."

Pastarasis terminas, nors ir geresnis negu "popiežius," mums tečiau nelygiai patinka. Mūsų nuomone, tikamiausias "šventam tėvui" vardas yra "Romos ponas."

True translation filed with the postmaster at Boston, Mass., on Dec. 29, 1920, as required by the Act of October 6, 1917.

KĄ DARYS RUSIJA? Kaldoms pasibaigus, atėina Nauji Metai, nešdami naujų neaiškumų, sako ralytojas Arthur Brisbane.

Didžiausias klausimas prieš pasaulį dabar stovi: "Ką dabar darys Rusija, kuomet karė frontuose pabaigta?" Ar tas didelis meškinas, išvaikęs visus šunis, kurie jį užpuldinėjo ir kandžiojo, pasitenkins tuo, kad dabar jau niekas jo neklūdo, nusiramins ir pradės tvarkyti savo namus, ar gal pradės atakuoti tuos, kurie jį atakavo?

Kynai jau užveda draugiškus santykius su Tarybų Rusija. Armenija įvedė pas save tarybų valdžią ir panaikino visas skolas, o ypatingai skolas Amerikai. Tas gal atims Amerikos valdžiai norą skolinti pinigus kitoms valstybėms.

Zinios sako, kad šioje valdandoje Rusija rengiasi į karę su Gruzijos respublika, ir sąjungininkai, kurie vis skelbia, kad Rusija jau "mirusi" arba "miršta," skubina išvežti iš Gruzijos savo misijas, kad jos nepatektų į tos "mirštančios" Rusijos rankas.

Rusija nuo Amerikos toli, tačiau Rusijos nuotikiai visuomet atsiliepią ir šioje šalyje. "Del tos kvailios blokados, kuri neleidžia Rusijon nei gabenti nei parduot prekių markių galima gauti jau už 19 centų!"

JIE GINKLUOSIS IR TOLIAU.

Nelabai senai "demokratinės" valdžios kas dieną kartoję žmonėms, kad šiai karai pasibaigus daugiau skerdynių pasaulyje nebus, reikia tik nulažyti Vokietijos militarizmui sprangą. Kada Vokietijos militarizmas busias palaidotas, tada visi nusiginkluosią ir užviešpatausianti amžina taika.

Vokietijos militarizmas tapo apgalėtas, o ką mes dabar matome? Mes matom, kad jo vieton tos "demokratinės" valdžios stato savo militarizmą. Susirinkęs jų Lygos kongresas Zenevoj dabar per istisas tris savaites svarstė slaptausose posėdžiuose nusiginklavimo klausimą ir ant galo paskelbė, kad prie nusiginklavimo "žmonija da nepribrendus." Japonijos atstovas Iši pareiškė, kad Japonija negalinti padėti ginklo, kuomet Amerika didina savo laivyną; o Amerika sako jį priverstą ginkluotis, nes Japonija apsiginklavus nuo galvos iki kojų. O kuomet Japonija ir Amerika ginkluojasi, tai Anglija su Francuzija irgi negali apsisieiti. Ir taip, nei vienai pusei "neapsileidžiant," tos pašėlusios ginklavinimosi lenktynės eis patol, pakol vėl imperalistai negriebs vieni kitiems už gerklų. O kada užlepsnos kita karė, kada paplūs pasaulis iš naujo žmonių kraujuose, tai tie veidmainiai vėl sakys: "reikia kariuonių, kad daugiau karių nebūtų."

Kaip lietuviai atmuše lenkus.

Atėjęs dabar iš Lietuvos "Socialdemokratas" rašo:

Praėjusią savaitę kovose su Želigovskių įvyko didelė mūšis. Lapkričio 16 d. lenkai, susitraukę didesnių pajėgų, puolė Musninkų-Sirvintų ir Giedraičių baruose. Musiškė kariūnė buvo priversta apsisieiti Sirvintus ir Giedraičius. Lapk. 18 d. lenkai pradėjo vystyti didesnę operaciją. Jie sutraukė du pulkai raitelių ir pėstininkų rezervas Malėtų-Sirvintų ruože ir pralaužė mūsų frontą ties Balmikais, stumė kavaleriją krašto gilyumon. 19 d. lenkų raiteliai jau buvo Kurkiaus. Viena jų dalis paslinko Anykščių pusėn; kita, didesnė, susivertė į vakarus, perėjo per Kavarską ir Taurėnus ir sumėtė dideliuose tos apylinkės miškuose.

Bet jau pačioj tų operacijų pradžioj lenkų laikinas pasisiekimas buvo pakirstas. Mūsų kariūnė ir lenkų puolimą atsakė priešpuoliu ir Sirvintų rajone skaudžiai juos sumušė. Iškart žaimta apie pusė šimto belaisvių, 2 kanonai, 20 kul-tasvaidžių, 40 vintuvių, 150 arklių, keliosdešimtys vežinių, 250 šautuvių, automobilių. Vėliau belaisvių skaičius r karo grobis padidėjo ties Sirvintais palimas skaudžios štabas su visais dokumentais. Štabe buvęs Želigovskis vos spėjo pabėgti. Kita dieną lenkų pralaužtas frontas jau buvo užtaisytas

ir dauguma lenkų kavalerijos liko nuo savųjų atkirsta. Dabar ji gaudoma Taurėnų rajone. Prie to gaudymo daug prisidėjo vietos šaulių būriai ir patys žmonės. Susitvarkius frontui, mūsų kariūnė vienu laiku paspaudė lenkus ir atvarė juos į senas pozicijas, paimdama Sirvintus ir Giedraičius.

Lenkai, pradėdami pasikurtinę savo operaciją, buvo tiek tikri laimėjimo, kad tikėjosi užimti kuone visą Lietuvą. Sumintuose dokumentuose rasta įsakymai atskirom lenkų dalim, kokios kurią vietą turi užimti.

Netikėtas smugis ne tik aurdino lenkų planus, bet juos sukrikinio. Vilniuje kitoni panika, buk lietuviai karui su vokiečiais nesulaikė nau veržiasi pirmyn ir greit pasiekė miestą Želigovskis, o puolė prie Chardigny, o taikos balandžio, prašy-lamas jo pagalbos, kad būtų sustabdyti ginklai. Želigovskio prašymą rėmė ir lenkų valdžia. Chardigny išiesu pasiūlė Lietuvos valdžiai padaryti paliaubas, žadėdamas iškraustyti Želigovskį. Nuo sekmadienio yto ginklai laikinai sustabdyti. Chardigny atvažiuoja Kaunan toliau derėtis. Jo išdavins esąs sustabdyti kovas ir paruošti dirva pleiscitui Lietuvos Rytuose. Tas taikos apaštalas visą aiką faktoriauja lenkų nau-tai ir aiškiai dirba tą patį darbą, kurį pernai metais utliko francuzas Nissel, kuomet lietuviai pradėjo kultūli bermontininkus ties Radviliškiu.

Lietuvos Darbininkai.

Kiek galima spręsti iš skelbiamų žinių, tai Lietuvoje yra organizuotų darbininkų net apie penkias dešimtis tūkstančių. Tai didelė spēka, tokioj mažoje šalyje, kaip Lietuva. Esant pačiam darbininku ir žinant, kokiose aplinkybėse jie turėjo organizuotis, ima neapsakomas džiaugsmas, kad Lietuvos darbininkai jau pažįsta savo reikalus neblogiau kaip bent kurioj kitoj šaly darbininkai. Be to, jie moka puikiai kovot ir dabar — didžiausio krizio metu.

Gaila tik tai, kad jų viršininkai — Prof. Sąjungos Biuras — daro nemažą klaidą, ypač dabartinio momento, kada Lietuvos darbo žmonėms reik kautis su viso pasaulio buržuazijos protegojamu banditu — Želigovski.

Tiesa, jo (Biuro) reikalavimai iš dabartinės valdžios yra teisingi ir priimtini. Bet jo nusistatymas yra nupiektinas. Jis (Biuras) sako, kad jeigu jo reikalavimai nebus priimti ir išpildyti, tai Prof. Sąjunga atsisakys stoti kovon prieš viršminėtą banditą. Tai yra ultimatumas Lietuvos valdžiai.

Paviršium žiūrint, toks ultimatumas yra geras, bet išgilinus į tą klausimą — ne. Biuras nesijaučia, kad jis kategoriškai pareiškia štai ką: Jeigu jūs, ponai, norite, kad mes darbininkai gintume nuo užpuolikų jūsų tėvynę, tai išpildykite mūsų reikalavimus, o jei ne — ginkite jus vieni.

Palikt ir tikėtis, kad buržuazija gins šalies nepriemlybę (ji niekad to nėra dariusi) tik delto, kad ji ne išpildys darbininkų reikalavimų, tai per daug lengvas sprendimas. Klesų kovos narys neturėtų taip kalbėti.

Kam daugiau apeina šalies likimas: ar buržuazijai, ar darbininkams?

Aš manau, kad kiekvienas susipratus darbininkas žino, jog buržuazija kovoja už šalies nepriklausomybę tik tada, kada ji mato, jog priešas ateina ir atsineša gatavą karstą jos kapitalui. Bet ar daug Lietuvos buržuazija nukentės nuo lenkų? Žinoma, nukentės, bet ne tiek, kiek darbininkai. Buržujus prie pirmos progos pabūčius atėjuno vėliau, kaip tikras "patriotas" (žinoma, del biznio), ir išvien susivienijęs su svetima buržuazija smaugs darbininkus. O tas jų susivienijimas neapsakomai apsunkins darbininkų kovą už geresnę ateitį. Tai taip, trumpai sakant, buržuazija "kovoja" už šalies nepriklausomybę. Ji tik žiuri biznio reikalų.

Darbininkai, kovodami už šalies nepriklausomybę, turi visai kitokių siekių.

Darbininkai žino, kad priešas veržias į jų šalį ne vien del jos rinkų ir gamtos turtų, bet ir del pavergimo darbo žmonių. Kada viena valstybė užkariauja kitą, tai tas reiškia pavergimą darbo žmonių ne vien užkariautoje šalyje, bet ir namieje. Mat, buržuazija tuomet turi progos laikyti didelę armiją ir, kaip žinia, visuomet ją maino: iš užgrobtos šalies kareivius siunčia į "savo" šalį, o iš "savo" užgrobtąją šalį. Taip caro valdžia Lietuvos darbininkų judėjimą visuomet slopinavo su pagalba rusų kareivių, o lietuvius kareivius siųsdavo Rusijos gilumon.

Susipratę darbininkai gerai tatau žino, todėl jie ir gina šalį nuo užpuolikų — ne

del turėjų interesų, bet del savo. Todėl čia ir sakau, kad Prof. Sąjungos Biuro nusistatymas yra peiktinas.

Prof. Sąjungų Biuras turėtų suprast, kad pakol buržuazija turės progos skelbti obalsius, kurie klaidina liaudį, ji niekad ne išpildys darbininkų reikalavimų. Kad užbėgus tam už akių, Prof. Sąjungų Biuras turėjo pareikšti štai ką: Jeigu mūsų valdžia ne išpildys mūsų reikalavimų, iki mes pareisime iš karės fronto, nugalėję savo išlaukinį priešą, tai mes tuomet nepadėsim ginklų iki nenugalėsime ir vidutinį priešą, iki neišnaikinsime visus šalies parazitus!

Tik tokia taktika galima surišti darbininkus ir atsiekti tikslą.

Laisvės Mylėtojas.

Žuopnis skaitlinių apie Lietuvos ūkį.

Amerikos Raudonojo Kryžiaus surinktomis žiniomis, 1912 metais Lietuvoje buvo 45,8% dirbamos žemės, 24,3% ganyklų, 20,3% miškų ir apie 10% nedirbamos žemės.

Šių skaitlinių Raudonajam Kryžiui suteikė Lietuvos žemės ūkio ministerija.

1913 metais Lietuvoje buvo 762,000 arklų, 1,481,000 galvijų, 1,055,000 avių ir ožkų ir 2,000,000 kiaulių.

Dabartinio laiku Lietuvoje daugiausia auginama žąsų ir kitokių paukščių. Iš bitininkystės Lietuvos ūkininkai taipgi daug naudos traukia.

Pirm karės daug galvijų iš Lietuvos buvo parduodama į užsienį, bet per karę gyvuliai buvo labai išnaikinti ir pakol lietuviai neprisiaugins jų gana saviems reikalsams, į užsienį parduot dabar nėra kas.

Raudonas Kryžius taipgi paduoda keliatą skaitlinių apie Lietuvos mokyklas. Pasirodo, kad jis žino, jog per ilgą laiką spauda ir mokyklos lietuvių kalboje Lietuvoje buvo rusų valdžios uždraustos ir kad del tos priežasties didelė dalis lietuvių nemokėjo nei skaityti, nei rašyti. Dabar tečiau Lietuva subruzdė švietis ir mokinis. Šiuomi laiku Lietuvoje esą jau apie 2,000 pradinųjų mokyklų ir apie 50 gimnazijų.

Kiek atsieina išskat tonas anglies.

Federalės valdžios komisija, kuri tyrinėjo anglies pabrangimo priežastį, paskelbė savo raportą, kuris parodo, kad pagaminimas toną anglies nuo 1918 metų iki šių metų pabrango tikrai 52 centais. Iš to, 45 centus paima pakelta darbininkų alga.

Komisijos raportas padengia 566 kasyklų savininkų biznį. Imant visus juos apskritai, anglies tonas pagaminti jiems atsieina šiantdien \$2,66; tas apmoką visus darbininkus, ir po žemę ir ant viršaus, kurie tik prie pagaminimo tos anglies kuomet turi progos laikyti didelę armiją ir, kaip žinia, visuomet ją maino: iš užgrobtos šalies kareivius siunčia į "savo" šalį, o iš "savo" užgrobtąją šalį. Taip caro valdžia Lietuvos darbininkų judėjimą visuomet slopinavo su pagalba rusų kareivių, o lietuvius kareivius siųsdavo Rusijos gilumon.

Susipratę darbininkai gerai tatau žino, todėl jie ir gina šalį nuo užpuolikų — ne listų viešpatavimas!

"Keleivio" Bendrovė

PLENAS POPIEROS DIRBTUVEI.

BENDROVĖ INKORPORUOTA MASSACHUSETTS VALSTIJOJ.

VALDŽIOS UŽTVIRTINTA KAPITALIZACIJA..... \$250,000.00

ŠERŲ KAINA \$5.00

"Keleivio" Bendrovė stato sau tikslu steigti Lietuvoje popieros dirbtuvę, kurti didelę tenai spaustuve, leisti pažangų laikraštį, spausdinti šviečiamas knygas, užverti šita literatūra visą Lietuvą ir vartyti visą klerikalizmą į ožio raga.

Tuo tikslu Bendrovė parduoda šerus ir kelia kapitalą. Visi pinigai už šerus eina į Bendrovės kasą. Kaip tik susirinks pakankama suma, Bendrovė tuojau siųs Lietuvos komisiją kad užpirtų plotą griu, kurios dabar gana pigios, ir painktų tinkamą vietą popieros dirbtuvei. Gali but, jog "Keleivio" Bendrovės fabrika sušvilps ant Nemuno krantų jau ateinančią vasarą.

"Keleivis" gi keliaus po Ameriką kaip keliauvas. Nuo Naujų Metų jis jau pereina į Bendrovės rankas su visa spaustuve, mašinom, namu, knygom, krautuve ir visu bizniu. Jo savininkais tuomet bus šerinininkai, kurie nusipirks "Keleivio" Bendrovės šerus. Tie šerinininkai bus taip pat savininkais ir popieros dirbtuvės Lietuvoje, kuomet ji išliurs, ir laikraščio, ir visų kitų daiktų, kokių Bendrovė tenai įsigys.

Kas nori prie to viso prigulėti, tegul tuojau prisideda prie "KELEIVIO" BENDROVĖS. Vėliaus šerų gal nebelikti, arba jie galį pabrangti. Daugelis užsirašė jau po 20 ir po 40 šerų. Vienas paėmė net 200.

Rašykite tuojau kiek Jūs imsit. Neuzgirsokit, kad drąsiems priguli pasaulis.

APLIKACIJA.

Išpildyk šitą aplikaciją ir prisiųsk "Keleivio" Bendrovei šiuo adresu:

"KELEIVIS" PUBLISHING CO.

255 Broadway,
So. Boston, Mass.

Aš, žemiau pasirašęs, šiuomi pranešu, jog aš noriu but "Keleivio" Bendrovės nariu. Tuo tikslu aš užsisakau šerų, po \$5.00 šerąs, ir prisiunčiu \$..... Meldžiu įrašyti mane į Bendrovės narių skaičių ir prisiųsti mano šerus.

Vardas ir pravardė

Adresas

Miestas

Kas nieko neveikia
To niekas nepelkia

AMERIKOS LIETUVIŲ JUDEJIMAS

Kas skaito ir rašo
Tas duomenis nepadė

BROOKLYN, N. Y.

Provokatoriški darbai
kriaučių unijoj.

Pereitų metų rudenį komunistams pavyko suskaldyti Socialistų Partiją, o ši rudenį jie pradėjo griauti kitą darbininkų organizaciją — Amalgamated Clothing Workers of America Uniją.

Ir šita judosiška darba jie pradėjo varyti kaip tik šiuo laiku, kuomet rubsiuviams daugiausia reikalinga vienybė, kuomet prieš juos stovi ilga ir sunki kova su turtinga ir gerai organizuota darbeliavų asociacija. Tie suchuliganėję gaivalai, kurie vadina save "tikrais darbininkų gynėjais", o iš tikrųjų yra tikrais provokatoriais, dabar pradėjo varyti didžiausią demoralizacijos darbą kriaučių unijoj.

Štai, 16 gruodžio didelis ju burys atėjo į kriaučių susirinkimą iš anksto jau slapta susitaręs ir per didelę kovą pervarė nutarimą išleisti unijos vardu tiesiog provokatoriški lapelių, kurie, kaip girdėjau, bus atspausdinti lietuvių ir anglų kalbomis ir platunami tarpe streikuojančių rubsiuvių, kad supjudytų juos ir tuo būdu sunaikintų jų vienybę.

Kad paslėpus judosišką tikslą, kad apmulkinus mažiau protuojančius darbininkus, pradžia tų lapelių parašyta gana revoliucionieriškai, ir taip pat revoliuciniais žodžiais jie užbaigti. Bet pats jų vidurys yra aiškiausia provokacija. Tenai nieko daugiau nėra, kaip tik šmeižimas unijos viršininkų — Generalės Valdybos ir Joint Board'o. Darbininkai tiesiog šaukiami griauti savo organizaciją, versti valdybą, nes ji susidejęs su "socialistais", einanti "prieš darbininkus" ir tt. Komunistai turbūt norėtų, kad unijos valdyba būtų pavesta tokiems gaivalams, kaip Fraina ir kiti jų vadai.

Jie lygiai taip šaukė ir prieš Socialistų Partiją. Ir tenai jie rėkė, kad partijos centro komitetas esąs "socialistavikiškas", kad jis einąs "prieš darbininkus", kad reikia jį nuversti, o jo vieton pastatyti Frainą ir kitus komunistus.

Ir kokios buvo to pasekmės? Socialistų Partija tapo suskaldyta, iš ko buržuazija turėjo labai daug džiaugsmo, o darbininkai daug nuostolio.

Na, o ką vieton suskaldytos Socialistų Partijos komunistai davė Amerikos proletariatui? Ar jie sutvėrė geresnę organizaciją? Ar jie nuvertė savo liežuviu kapitalizmą? Ar jie sudrutino nors kiek darbininkų poziciją?

Nieko panašaus. Jie netik nepadarė "revoliucijos", apie kurią jie taip garsiai plepėjo, bet ir savo vardo užsigynė. Jų Fraina ir kiti vadai, kuriuos jie norėjo įpiršti ir Socialistų Partijos komitetą, pasirodė esą apmokamais šnipų departamento agentais. Ir kada jų provokacijos paaiškėjo, jie pasislėpė. Nėra žadėtos "revoliucijos", nėra "darbininkų diktatūros", nėra "komunistų partijos" ir nėra jų vadų; o Socialistų Partija suskaldyta, nuostolių ir blėdies darbininkų judėjimui pridaryta neįpasakytai daug.

Bus taip ir su rubsiuvių organizacija, jeigu mes lai-

ku nesusiprasime ir tu provokatorių nepažabosime.

Sugriauti unija galima labai greitai, bet suorganizuoti ją netaip lengva. O tik pradėkim dabartinio laiku saukti, kad Valdybą reikia nuversti, unija bemažant subirės. Komunistai savo provokatoriškais lapeliais kaip tik prie to ir veda. Ir jeigu tiems kapitalistų agentams pasisektų savo tikslą pasiekti, tai vargas būtų darbininkams!

Naudos gi iš tų lapelių bus visų pirma tikslai tam, kas juos parašė, nes fabrikantų asociacija jam, be abejonės, gausiai užtai užlygins; paskui pasipelnys da "Laisvė", nes ji veikia šia tų provokacine literatūra spausdins, o ant pat gal to agitacijos vaisius susirinks fabrikantai.

Fabrikantai ir dabar jau trina rankas iš džiaugsmo, sužinoję, kad suagituotas komunistų susirinkimas nutarė tuos lapelius išleisti, nes tas nutarimas jiems parodo, kad darbininkų organizacijoj jau nėra vienybės, kad tarp jos narių ir valdybos jau prasideda kova.

Tas begalo svarbu darbdavims dabartinio laiku, kada jie užsimanė numušti darbininkams algas ir sunaikinti jų organizaciją. Pamate, kad darbininkai pradeda kovoti tarp savęs, darbdaviai da daugiau užsipirps savo reikalavimuose ir laikysis patol, pakol pakriki ir sudemoralizuoti darbininkai bus bado priversti grįžti pas juos ir prašytis atgal į darbą bile kokiomis sąlygomis.

Tai gi dabar, kuomet streiką jau prasidėjo ir kova gali but sunki, leisdami tokius lapelius mes tiesiog pasakom savo išnaudotojams: "Jūs norit numušti mums algas ir panaikinti uniją dirbtuvėse. Mes jau apskelbėm savo vadams kovą ir gali but, kad komunistams vadovaujant, sugriautume visa uniją. Tai gi laikykitės, o tikrai laimėsite!"

Bet taip nepirvalo buti! Dabar, kuomet, prasideda kova ant žut-ar-but, darbininkai turi užmiršti visus savitarpinius nesutikimus, ir visi kaip vienas stoti prieš bendrą savo priešą. Ne darbininku draugas ir ne revoliucionierius, bet išgama ir provokatorius yra tas unijistas, kuris dabartinio metu kelia unijoj vaidus! Šalin iš unijos kiekvieną tokį judosių!

Trimeris.

WAUKEGAN, ILL.

Du nauji šventieji.

Čia išdygo du nauji šventieji, kuriuos vietos žmonės vadina "Kristum" ir "Magdalena". Bet tai naujos gaidynės "šventieji". Jie priklauso prie "kumefistų" partijos ir savotiškai stebuklus daro. Pavyzdžiui, senovės gaidynės Magdalena paskui Kristų sekiojo ir jo pėdas uostė, o čia "Kristus" paskui "Magdalena" sekioja. Mat, dabar jau tokia gaidynė, kad visame "rivaliucija". Senovės Magdalena ilgus plaukus nešiojo ir Kristaus bemonto agentais. Ir kada jų provokacijos paaiškėjo, jie pasislėpė. Nėra žadėtos "revoliucijos", nėra "darbininkų diktatūros", nėra "komunistų partijos" ir nėra jų vadų; o Socialistų Partija suskaldyta, nuostolių ir blėdies darbininkų judėjimui pridaryta neįpasakytai daug.

Šalavijas.

ELIZABETH, N. J.

Del porų skyrimosi.

Matydamas "Keleivio" Nr. 50 kokių ten pasiteisimus delei porų skyrimosi, aš noriu pranešti tikrą teisybę ir viešai paskelbti pavardes tų, kurie persiskyrė, kad daugiau jie nevestų jokių polemikų per laikraščius. (Pakol persiskyrimas nėra teismo pripažintas, pilnų pavardžių persiskyrusių šeimynų skelbti negalime. —Red.)

Kad visiems "Keleivio" skaitytojams būtų aišku, pranešu, jog persiskyrė šios šeimynos:

- 1) B—jai,
- 2) S—čiai.

B—jienė persiskyrus "išsimufino" pas savo draugą L—čią, o komunistai tuo tarpu bėgo pas jos vyrą forničių pirkti. Apie tai žino čia visas miestas ir visi iš komunistų juokiasi.

S—čiai persiskyrė irgi tą patį vakarą savo rakandus pardavinėjo: kas vieną daiktą nupirko, o kas kitą, Vienas komunistas velka kedę ant kupros užsivertęs, kitas tempia šienyką, ir tt. Tai vis tie žmonės, ką nešiojasi kišeniuose "Laisvė" — jos auklėtiniai. Rakandus išpardavęs, pats S—čius apsigyveno pas savo draugą R—čią, o kur nuėjo buvusi jo pačiulė, tai nežinau. Dabar S—čiai vėl susitaikė ir išnaujo "apsivedę" gyvena. Delto turbūt 50-tam "Keleivio" numerij ir norima užgincyti, kad jokių persiskyrimų čia nebuvo.

Sausinikietais.

Komunistai turbūt norėio apgauti "Keleivio" redakciją ir skaitytojus, nes parašė į 50-tą numerį, buk čia nebuvo jokių komunistų persiskyrimų. Taip rašo tulas S—čia.

Bet kaip jie gali skaitytojus apgauti, kuomet visi Elizabetho lietuviai žino "revoliuciją" tarp "Laisvės" mokinių!

Tamsta, S—čia, pats man sakei, kad "moteris pasileidė". Tamsta skyveisi 25 spalį. Žmonės ejo kaip ant kokių dyvų pas tamsta ir viską nešė, kas kam papuolė, o tamsta dabar meluoja, kad nebuvai niekad persiskyręs. Tamsta turėtų kuo greičiausia šita savo melą atšaukti, nes kitaip tamsta liksi viešu melagiumu.

Jeigu tamsta niekad nebuvai persiskyręs, tai ko tamsta buvai išsikėles gyventi pas savo draugą R—čią? Kam tamsta skundeisi kad tamstos burdingierius K—his (komunistų lyderis) suardė tamstai gyvenimą? Kam tamsta man sakei, kad neujęs pas R—čią ant "burdo" verkei? Pagalios, juk ir jusų pačių organas "Laisvė" Nr. 233 rašė apie dviejų šeimynų persiskyrimą. Tai kam tamsta nori visa tai užgincyti? Nejaugi tam, kad pastatytų save ant didesnio juoko?

S. Poeta.

Elizabethė daug trūkumo. Komunistai jau griuva. Visi jų lyderiai ir veikėjai "kvitina" ir bėga iš kuopų. Didžiausia jų tvirtovė, taip vadinamas Pliuskų Klubas, pasiliko be jokio patraukimo, nes šaunios progresistės, kurios tenai darbuosios, pametė savo vyrus ir nuėjo su burdingieriais. Tiesa, viena porelė, S—čiai, dabar vėl susitaikė. Bet išbuvo 5 savaitės našliais, matyt, dabar jaučiasi kaip pirmą syk apsigėdė ir neturi laiko nei komunisto žiūrėti. Linkime jiems laimės ir

saldaus gyvenimo, tik partina neįsileisti vėl į savo namus Trečiojo Internacionalo burdingierių, nes jie vėl galės "revoliucija" sukelti.

Elizabetho Senukas.

Nuo Redakcijos. — Su šiuo numeriu užbaigiam visus ginčius apie Elizabetho komunistų šeimyniškus reikalus.

BROOKLYN, N. Y.

Žulikovskio sėbrų koncertas.

Brooklyne ir apilinkėse pasipylė dideli skelbimai apie rengiamą vietos chaministų organo koncertą 12 d. gruodžio Labour Lyceum saleje.

Tą koncertą jau gal ir labai laikas buvo rengti, nes sakoma, kad "gerų žmonių" teikiamos subsidijos kur nei užkliuvę ir organas jau nei koncerto nesulaukė. Ne tik subatoj, prieš koncertą, bet ir po koncerto, panedėtas laikraštpaikis neisėjo nes, mat, nors ir įplaukė kiek centų nuo koncerto, ta visgi taip greitai visas skyliš ne užlopys...

Reikia pasakyti keliat žodžių ir apie patį koncertą. Visų pirma Kanklių orkestras kelis dalykėlius paskambino. Potam pora ukrainiečių, smuiku ir pianu išpildė porą duetų. Išpildytą oakenčiamai, P-lė Iz. Avietenaitė sudainavo "keliatėlinių lietuviškai". Ji vien tik ir buvo lietuvaite šiam koncerte; šiaip gi visą programą išpildė daugiausia rusai. Avietenaitė yra gerai prasilavinusi dainininkė ir sudainavo gerai. Ji sautią galėtų drąsiai pasirinkti geresniuose koncertuose, ne tokiose, kaip šis.

Toliau koks ten bučeris įėjęs dainavo "solo", geriausiai sakant, rėkė ožio balsu. To da jam neuteko: jis išsivedė savo "bobą" duetą užtraukė. Dainavimas buvo tikrai komunistiškas...

Ant galb buvo statom ukrainų kalboj "operetė". Burys kazokų pereina "dainuodami" per sceną, vienas burliokas išgeria puskortę degtinės, kitą "kazoką" pasaka — ir "operetė" atlošta.

Visas programos buvo labai menkas. Šį koncertą rengdami "laisvininkai" padėdė pilną savo susmukimą komunistai turi tik didelę gerklę šmeižti susipratusių darbininkus ir socialistus — daugiau nieko. Je nebutų gavę parsikviesti Avietenaitės iš Worcesterio, Mass., tai lietuviškam koncertui vieni burliokai ant scenos būtų švaistę. O tu bankrutėli, bankrutėli! Tokie koncertai nėra verti senos pypkės cibuko. Jie vėgiams tik žmonių išnaudojimo tikslu, kad pasirinkę pinigų smunkantį chaministų biznio palaikymui.

Ir reikia pažymėti, kad iš "extra" revoliucionierių "laisvininkai" ima virsti paprastais džingopatriotais. Pavyzdžiui, šiame koncerte svetainė buvo apaušta valdiškoms plunksnoms, t. y. dryžomis vėliavomis, o kaip kūrė lyderiai ir atlape dryžą vėliavukę turėjo. Pasieniais slankiojo tvarkdariai-policistai, serbėdami chaministų "nepaliekiamybę". Žodžiu šis r-r-revoliucionierių organo koncertas atrodė į koki tai džingų vakarą, ir kaip kurie atsilankę net abejojo, ar čia tik nebus frainukų parengtas bankietas Palmeriui...

Ten Bučės.

PITTSBURGH, PA.

Advokato F. J. Bagočiaus prakalbos.

18 d. gruodžio L. M. D. svetainėje atsibuvo prakalbos, kurias rengė Pittsburgho draugijos. Kalbėjo adv. F. J. Bagočius iš So. Bostono. Pirmiausia turio pastebėti, kad žmonių atsilankę ne perdaugusia, mat įžanga buvo net 25c. Rengėjai, darydami įžangą, vadovavo si tuo išrokavimu, kad padarius kodaugiausia pelno Lietuvos apsigynimui ir apisaugojus nuo tų elementų, kurie atėję į prakalbas tik oriekabių įiesko, o laike koktos nei cento neaukajuja.

Kaslink adv. Bagočiaus prakalbos turio pasakyti, kad tai yra vienas iš geriausių lietuvių kalbėtojų. Jis publika taip užinteresuoją, kad toji gauda kiekvieną jo žodį su didžiausia atyda. Adv. Bagočius labai nuosaidai išaiškino, kodėl lietuviai negali susidėti nei su rusais, nei su vokiečiais, nei su enkais ir kodėl jie turi gintis nuo visų užpuolėlių. Davė gražią pamoką ir musų komunistams, kurie eina prieš Lietuvos gelbėjimą. Ant paigos gerb. kalbėtojas užveikė, jogei Lietuva bus aiswa, nepaisant ar kas to nori ar nenori, taipgi nežuati, ar kas amerikiečių pridės su pagelba ar ne. Lieuvos liaudis nepasiduos sae daugiau pavergti.

Aukų Lietuvos apsigynimui surinkta išviso 317 dol. 7c. Po desimting nupirkimui Lietuvos žmonėms sauvėmų aukavo šios ypatos: V. Demikis, P. Klimaitis, B. Jaidis, A. Rumša, J. Brazaitis, K. Čaras, J. Dičius, J. Keraitis, K. Andriulaitis, V. Labunaitis, K. Akeliunas, P. Štulgla, A. J. Aleliunas, P. Gulbinas, A. S. Akeliunas, A. Aleliunas, K. Brazaitis, P. Marmokas, J. Virbickas, B. Apeika. Po penkinė aukavo: J. Maskeliunas, J. Z. nulevičia, J. Ruženskas, P. Piskris, A. Gedraitis, J. Norus, J. Širmila, Ona Virbicienė, J. Suminskas, P. Moiseika, K. Petrikas (mažiau aukavusių vardus delei stoc vietos apleidžiam. Red.)

Pirm to Lietuvos Mokslo Draugija iš savo izdo paauzavo 500 dol., A. P. L. A. 7 tuopa 100 dol. Taigi, Soho laly, Pittsburghe, išviso jau surinkta Lietuvos apsigynimui 917 dol. 7c. Visi pinigai pasiūsti per Lietuvos Misiją.

Antru atvėju adv. Bagočius kalbėjo apie Lietuvos vramonę ir apie Lietuvos Piliečių Sąjungą. Po jo kalbos susitvėrė Liet. Piliečių Sąjungos kuopa iš 33 narių.

Juozas Virbickas.

SAN FRANCISCO, CAL.

Baisus atsitikimas.

25 d. lapkričio (padėkavonės dienoj) tris vyrai pasiėmė dvi merginas iš šokių salės pasivažinėti automobiliu. Ties pulruimiu į automobilį įlipo dar penki vyrai. Besivažinėjant, automobilis staiga sustojo ties tuščia trioba. Vyrai, po prievarta įsivedę tas merginas į triobą, pradėjo su jomis biauriai elgtis. Merginoms besiginant, likosi nuoplystis nuo jų drabužiai. Ant laimės, vienai merginai pavyko pasprukti per langą ir ji, suradus policistą, atsišvedė į ją triobą gelbėti savo draugę. Pavyko suareštuoti iš tų blogdarinių tik du: Edwardą Kruowsky ir Allen McDonnell. Kiti šėsi pabėgo. Ant rytojaus policija sugavo dar tris. Du iš jų yra vedę, turi savo pačias ir po du vaiku.

Vėliaus prasidėjo gaudymas dar trijų blogdarinių. Policija sužinojus, jog jie randasi netolimam miestely Santa Rose, pasiuntė iš San Francisco du detektivus, kad juos suimtų. Detektivai su Santa Rose šerifu įėjo į triobą. Tuojaus pasigirdo šūviai ir šerifas su abiem detektivais likosi ant vietos užmušti. Viechok lauke stovėjo dar trys detektivai ir jiems visgi pasisekė blogdarius suimti.

Apie linkės žmonės, sužinoję apie užmušimą detektivų ir šerifo, susirinko ties kalėjimu ir pareikalavo žmogžudžius išduoti jiems. Betgi šiuo tarpu policijai pavyko susirinkusius nurauminti. Gruodžio 10 d. didžiausia minia maskuotų vyrų vėl užpuolė kalėjimą ir, nuveikę policiją, išvedė žmogžudžius iš kalėjimo ir nuvežė ant kapinių visus tris pakorė.

Tai šitokis buvo minios teismas tiems nedorėliams.

J. G.

HOLYOKE, MASS.

Prakalbos.

12 d. gruodžio čionai atsibuvo prakalbos, parengtos Lietuvii Audimo Bendrovės iš Bostono. Pirmas kalbėjo D. Klinga. Jis didesnę dalį savo kalbos pašventė agitacijai už Lietuvos nepriklausomybę. Pertraukioje buvo renkamos aukos Lietuvos šauliams ir užrašėjami Lietuvos Laisvės Bona. Šauliams surinkta 16 dol. 65c. Bonų užrašyta už kelis šimtus dolerių.

Antras kalbėjo Jarušas. Jis daugiausia ragino pirkti Audimo Bendrovės šėru. Kiek šėrų jie pardavė, neteko sužinoti.

Verta pažymėti, kad Holyoke'o lietuviai labai garsiai aukauja Lietuvos šauliams. Net paprasčiausiuose susirinkimuose nepamiršta sumesti bent kelių dolerių.

A. Rąžukevičius.

WATERBURY, CONN.

Vyčių ir davatkų stfeikas neįvyko.

Čia eina kalbos, buk vyčiai su davatkomis rengėsi prie streiko delei tulos klebonijos gspadinės. Vienok gspadinėi liko atsakyta vieta ir vyčiai su davatkoms nusiramino.

Vieną nedėdienį klebonas užreikšė parapijonams, kad kiekvienas įneidamas į bažnyčią, privalo užsimokėti 15c. įžangos arba parodyti kortelę. Kuris neužsimokės, tam bus padaryta sarmata.

Delei šito klebono "ukauzoti" tuli vyčiai vėl pradėjo kelti neramumą.

Parapijos Reporteris.

SHELDON, CONN.

Aukos šauliams ir našliai.

Skaitant laikraščius daug žinių matosi iš įvairių lietuvių kolonijų, bet apie musų koloniją nei žodžio, tartum kad čionai lietuvių visai nėra. Siuomi pranešu, kad čia yra būrelis lietuvių, kurie darbuojasi pagal išgalę. Tulas laikas atgal šios kolonijos lietuviai suaukavo 135 dol. Lietuvos šauliams. Taip pat du piliečiai, J. Adomavičius ir A. Krugelis, perėjo per stubas ir surinko 76 dol. 85c. Lietuvos našliai čiams kaip Kalėdų dovaną. Visi tie pinigai pasiūsti per Lietuvos Misiją.

Yra šioj kolonijoj apie porą frainistų, kurie kliudo Lietuvos gelbėjimui, bet mažai kas į juos tekreipia atydos.

Tryškietis.

SALT LAKE CITY, UTAH.

Šis tas apie mormonų miestą

Šis miestas turi 115,000 gyventojų ir yra labai gražios išveizdos, nes visas apsodintas medžiais. Iš žemių pusės matosi kalnai, o iš pietų — didysis druskos ežeras, vadinamas Salt Lake. Jis turi 80 mylių ilgio ir 30 mylių pločio. Prie to ežero yra įtaisytos surios maudynės, kur vasaros laiku privažiuoja daugybė pasiturinčių žmonių iš rytinių valstijų. Per ežerą eina didelis gelekio tiltas, kuris priklauso Southern Pacific kompanijai. Vaziuojant gelekeliu kelis dešėkus mylių per ežerą matosi labai gražus reginys: iš vienos pusės riegos dideli kalnai, o iš kitos pusės puikios farmos.

Salt Lake City apgyventas mormonų tikybės žmonėmis. Gyvendamas rytinėse valstijose daug girdėjau apie mormonus kalbant, buk jie gyvena su daug pačių ir kad tai esąs geras tikėjimas ir geri žmonės. Gavęs "darbininkiškas vakacijas" nutariau važiuoti pasitirti tų mormonų. Budanas Salt Lake City norėjau užėti ir mormonų gražiausią bažnyčią, kurios pabudavimas lėšavo net 4 milijonai dolerių, vienok manęs tenai neįsileido, nes neturėjau tam tikro ženklelio, kurį visi mormonai turi. Taip ir neteko pamatyti nei jų kunigūzų, nei pamaldų. Ant tiek teko patirti, tai mormonų tikėjimas, taip lygiai, kaip ir kiti tikėjimai, tarauja turčių klesai. Mormonai darbininkai čia yra, mažiau susipratę ir mažesnes algas gauna, negu kiti miestų darbininkai. Taip, parveidžian, Montana ir Idaho valstijose mainieriai darbininkai gauna nuo \$5.75 iki \$6.25 į dieną, o Utah valstijoj mormonams užtenka nuo \$4.75 iki \$5.25.

Mormonai darbininkai unijoj ir kitokių darbininkų organizacijų bijo iš tolo. Mat mormonų kunigūzai uždraudžia savo parapijonams prigulėti prie kokių nors darbininkų organizacijų.

P. Martinkaitis.

HARTFORD, CONN.

Pirmievių apsnudimas.

Kad ir neseniai pribuvau į Hartfordą, bet su vietos lietuviu jau teko šiek tiek apsipažinti. Nors ir randasi čionai būrelis susipratusių žmonių, bet nieko progresyvio nėra veiklama. Todel atžagareiviams klerikalams yra gera proga savam darbui plėtoti. Ir vietos kunigėlis moka šią patogią progą išnaudoti. Jis rengia viešus susirinkimus ir pinigaugausi.

Patartina progresyviams žmonėms nesausti, bet pradėti darbuotis, nes tokioj didelėj kolonijoj, kur priskaitoma į 4000 lietuvių, dirva progresyviu veikimui yra didėlė.

Hartfordietis.

LAWRENCE, MASS.

Paaukavo \$100 Lietuvos apsigynimui.

Draugystė M. D. A. Vartų savo susirinkime, laikytame 21 d. lapkričio nutarė paaukauti iš savo izdo 100 dol. Lietuvos apsigynimui nuo lenkų plėšikų. Pinigai pasiūsti per Lietuvos Misiją. Mėnesis laiko atgal ta pati draugystė nupirko Lietuvos Laisvės Boną už 100 dolerių.

Patartina ir kitoms Lawrence'o draugystėms prisidėti prie gelbėjimo Lietuvos nuo lenkiškų plėšikų.

F. R. M. Kirmilas.

MARKSIZMAS IR DARVINIZMAS.

Pagal A. Pannekoek'ą parašė Margeris.

VII. DRAUGINGUMAS ŽMOGAUS.

Pirmutinė labai reiki ypatybė, kokią mes pastebime žmoguje, yra ta, kad jis yra drauginis asmuo. Tuo jis, žinoma, da nesiskiria nuo visų gyvulių, nes ir tarp gyvulių yra tokių, kurie drauginiai gyvena tarp savęs. Tačiau žmogus skiriasi nuo visų gyvulių, kuriuos mes išsiole, kalbėdami apie Darvino teoriją, turėjome omenyje. Žmogus skiriasi nuo tų gyvulių, kurie ne santarvė gyvena, bet kovoja tarp savęs už maistą. Ne su plėšriaisiais gyvūnais, kurie gyvena atskirai, žmogus turi būti lyginamas, bet su tais, ką gyvena būriais. Drauginumas gyvūnų ir yra ta ypatybė, apie kurią mes dar nekalbėjome; tai spēka, kuri gamina pas gyvūlius naujas kokybes.

Yra klaidinga manyti, jog kova už buvį yra vienintelė priežastis, sudaranti organinį pasaulį. Tiesa, kova už buvį yra pamatinė priežastis naujų vėsių atsiradimo; tačiau ir pats Darvinas gerai žinojo, jogei ir kitos priežastys bendradarbiauja ir pridūda įvairių ypatybių gyviesiems daiktams. Čia ypač svarbu pastebėti, kad jis savo veikale "Žmogaus Paėjimas" dažnai prisimena ir drauginį gyvenimą. Plačiai gvildena šį klausimą ir Kropotkinas savo veikale "Savitarpinė Pagalba, kaipo Faktoriaus Evoliucijoje." Bet geriausia nušviečia drauginio pasekmes Kautskis savo veikale "Etika ir Materialistinis istorijos Supratimas."

Kuomet daugelis gyvūnų gyvena kruvoje, tai jie kartu kovoja už buvį prieš išlaukinį pasaulį, ir todėl kova jų pačių tarpe nėra vietos. Gyvūnai, kurie gyvena santarvė, neveda kovos prieš vienas kitą; tvirtesnieji pas juos ne smaugia silpnesniųjų. Jeigu kuris gyvūnas yra tvirtesnis, turi geresnę uoslę maistui susirasti, ar šiaip būna geriau prisitaikęs prie aplinkybių, tai tokios jo ypatybės nepasileika pas jį vieną, bet pereina į visą būrį. O sudėjus tokias ypatybes kruvon viso būrio susidaro daug tvirtesnė spēka, negu kad ji būtų pas vieną kurį gyvūną, nors jis būtų ir tvirtesniausias. Su pagalba tokios bendros spēkos beginkliai žolėdžiai gyvūnai apsigina nuo plėšriųjų žvėrių. Nekurie ačiū tikslai tokiems sąryšiams ir jungti niai spēkai, gali ir vaikus savo apginti.

Antroji drauginio nau da yra tame, kad kur gyvūnai padermė gyvena, ter yra galimybė darbu pasida linti. Tokie gyvūnai pasiren ka žvalgus arba sargus, kuri priderstė yra saugoti visus, gė likusieji arba mai tinasi, arba renka maistą suprantama, pasitikėdam sargais, kad tie praneš jiems apie kiekvieną pavojų.

Tokia gyvūnų draugija bent nekuriąs atžvilgiais pasidaro atskira padermė pavieni organizmų. Tiesa, čia susiršimas yra daug liuosesnis, negu narvelių susiršimas atskiram gyvūn kune. Tačiau visa grupė pasidaro jungtinis kūnas, iš ko jau matyti, kad tenai turi būti kokie nors spēkai, kuri lai ko kruvoje visus narius.

Sitokia spēka surandam ir drauginis pamatuose, tai instinktas, kuris palaik narius kruvoje ir sudar kuopą arba būrį. Istikrujų

tokis instinktas ir yra grupių pasilaikymo pamatas. Kiekvienas gyvūlys turi vis so burio reikalus statyti augščiau savo reikalų; jis visada privalo instinktyviai veikti, idant apsaugojus ir palaikius visą būrį, nepaisant savęs. Kaip tik silpni žolėdžiai gyvūnai ima rupintis kas sau ir plėšriųjų gyvūnų užpulti, kiekvienas pradeda žiūrėti tik savo gyvybės, o ne viso būrio, — vis sas būrys veikia išnyksta. Tikslai tada, kada tvirtas, vien savęs palaikymo motyvas tampa nuslopintas da tvirtesnio sąrisinio motyvo, ir kiekvienas gyvūnas rizikuoja savo gyvybę, idant apsaugojus visus, — tikslai tada būrys pasilaiko ir naudojasi bendro rūpinimosi vaisiais. Sitokiame atvejyje, suprantama, savęs paauka vimas, narsa, pasišventimas, disciplina ir suzinia turi pakilti ir pasilaikyti, nes kur šitų veiksmų nēr, draugija suyra; draugija egzistuoja tikslai tenai, kur egzistuoja šitie veiksniai.

Šitie instinktai, kurie, be abejo, paėina iš papročio ir neisvengiamų reikalų, yra sutvirtinami kovos už buvį. Kiekvienas gyvūnų būrys entyniuoja su tokių pat gyvūnų kitu būriu; tie būriai, kurie yra geriausiai pritaikę prie aplinkybių, kurie gali atlaikyti priešą, tie šlieka, kuomet tie, kurie yra prasciau išsilavinę, turi auti. Ta grupė, kurioj drauginis instinktas yra labiau išsilytojęs, yra tinkamesnė išlaikyti kovos lauką; tuo arpu ta, kurios drauginis instinktas yra menkas, lengvai patenka savo priešams arba neišlaiko tinkamiausios maistui vietos. Šitie drauginio instinktai, kaip matote, yra svarbiausiais faktoriais, ka nusprendžia, kas turi gyventi, o kas tūti. Ir šitokie instinktai (priginti palinkimai) pasilare sprendžiamais veiksniais.

Tai, kas čia pasakytą, padodo buržuizini darvinistų ilpnybes dar aiškiau, negu tad mes matome jas pirmą tvirtinimas, jog išnaikimas silpnesniųjų yra naturalis ir dagi butinai reikalingas dalykas, idant apsaugojus nuo išgverimo visą būrį, ir kad apsaugojimas ilpnyju veisle suniekina — ra visiskai be pamato. Mes matome, kad pačioje gamtoje, kad gyvūnų pasaulyje, ilpnesnieji yra apsaugojami. Mes matome ir tai, kad ilpnesnieji pasilaiko ne vien tik savo asmeninimis ūgomis, bet visos draugijos pastangomis. Ir mes matome, jog šitoks gyvūnų susiršimas nenusilpnina jų veidę, bet suteikia jai dar daugiau jėgų. Gyvūnų grupė, turioje savitarpinę pagalbą yra daugiausia praktikuojama, yra geriausia pritaikius prie kovos už buvį. Kas siauro supratimo žmo nės atrode silpnuno prie žastimi, tas tikrybėje yra utvirtėjimo priežastimi.

Paderme ar būriais gyvena gyvūnai yra tokioj pozicijoj, turi padeda jiems pergaleti uos, kurie laikosi pavieniai. Dabar mes aiškiai matome, kaip silpni ir nemokslis ti tvirtinimai yra buržuizi darvinistų. Jų naturalis iesos (dėsniai) ir jų nuovotos apie tai, kas yra natu riu, yra išvestos iš tos gyvūnų pasaulio dalies, kuri turi mažiau panašumo su žmogumi; tuo tarpu tie gyvūnai, kurie savo panašu

mu stovi arčiausia prie žmo gaus, kurie gyvena mažne tokiose sąlygose, kaip ir žmonės, visai neimami domon. Kodėl buržuizai taip daro? Suprantama, todėl, kad jie patys gyvena klesoje, kur laikosi pavienių lenk tynės. Todėl jie mato tokias pat lenktynes ir pas žemesnius gyvūnus. Ir delei šitos priežasties jie apsilenkia su tomis kovos formomis, kurios yra svarbiausios žmo nės.

Tiesa, šitie buržuiziniai darvinistai nusimano, jogei žmogus nėra valdomas vien tik egoizmo, visai nepaisant savo kaimynų. Buržuiz niai mokslininkai dažnai sa kybės, kad kiekvienas žmogus turis du pajautimus: egoisti ni (savimeili) ir altruisti ni (meile artimo). Bet jie, nežinodami šito altruizmo socialės pradžios, negali su prasti jo rubežių ir sanlygų. Altruizmas, jų snekos pa sidaro labai neaiški idėja, kurios jie patys nebežino kaip bevartoti.

Viskas, kas tinka draugi niems gyvūnams, tinka ir žmogui. Musų pratėviai, kaip ir išsivystę iš jų primi tyviai žmonės, visi buvo silp ni ir beginkliai gyvūnai, pa našiai kaipir visos beždžio nės, bet jie visos padermė se. Čia gi drauginiai moty vai ir instinktai turėjo užsi megti, o vėliaus išsivystė ir i moralius jausmus. Kad musų įpročiai ir dora yra niekas kita, kaip tik draugi jiniai jausmai — jausmai kuriuos mes randame pas gyvūnus, tai, regis, jau visiems žinoma. Net ir pats Darvinas sako: "gyvūnų pa pročiai, kuriuos galima pa vadinti dora tarp žmonių." Skirtumas yra tikslai saike. Kaip greitai šitie jausmai pasidaro aiškūs žmonėms, taip greitai jie persiima do ros jausmų pobūdžiu. Tai ir parodo mums, kad doros są voka, — kuria buržuiziniai autoriai skaitė pamatiniu skirtumu tarp žmonių ir gyvūnų, — yra ne prigimta žmonių ypatybė, o tiesio ginis padaras tų sąlygų, kuri os viešpatuoja veik visam gyvūnų pasaulij.

Tokia jau šitų jausmų pri gimtis, kad jie neišeina už rubežių drauginių grupių, kurioms priklauso gyvūnai ir žmonės. Šitie jausmai tar nauja praktiskam tikslui, tai yra palaikymui grupės ielybėje ir apsaugoj; to liaus šito siekinio jie (sociali jai jausmai) yra beverčiai. Gyvūnų pasaulyje, didumas ir pobudis socialės grupės ra nusakomas gyvenimo antikiiais, ir todėl grupė pas ilieka tokia pat mažne ant visados. Tarp žmonių tečiau grupės, šitos socialės vienat os, nepaliaujamai keičiasi kartu su ekonomiu besivysty mu, o tas taigi pirmainio ir socialis instinktus.

Pirmapradinės grupės, laukinių ir barbarinių žmo nių kamienai, buvo tvirtiau susijungę, negu kad gyvūnų grupės. Seimyniški santyki ai ir bendra kalba sudruti no tokias sąjungas da la biaus. Kiekvienas asmuo tu rejo teikti paramą visai pa dermei. Prie tokių aplinky bių socialiai motyvai, morali jausmai ir individumų priklausomybė visiems tu rejo išsilyptoti kuožymiausia is. Su tolimesniu draugijos išsivystymu, padermės pra dėjo nykti, o jų vietą užėmė niai sąryšiai, kaip antai miestai, tautos ir tt. Taip naujos formacijos užėmė se nių padermių vietą, ir nau ji sąjungų nariai dabar jau vedė bendra kovą už buvį su kitų tokių sąjungų nariais. Lygioje proporcijoje su eko nominiu besivystymu, sąry šiai vienval didėja, o kova tarpe jų mažėja: tokiu ve būdu socialiai jausmai, so

cialė savoka platinasi. Seno vės gaidynės pabaigoje mes matome, kad vienos šalies žmonės sudarė Romos impe rija, ir tuo laiku kilo teorija, kad visi žmonės yra broliai.

Imdami domon mūsų lai kus mes matome, jogei ekono miu žvilgsniu visi žmonės padaro vieną sąryšį, tiesa, nors ir labai silpną. Visgi reikia pasakyti, kad abstrak tinis (protinis) brolybės jausmas kaskart darosi populiariškesnis. Socialiniai jausmai, žinoma, yra tvir tesni tarp vienos klesos na rių, nes klesos yra butinai sąryšiai, apimantiais tam tikrus reikalus ir turinčiais tam tikrus narius. Mes ir matome dabar, kad socialiai sąryšiai (units) ir socialiai jausmai persikeičia i žmo nių draugiją. Tokios permai nos, be abejo, tampa paga mintos ekonominių permai nų; ir juo yra augstesnis ekonomio išsivystymo laips nis, tuo yra augstesni ir pra kilnesni socialiai jausmai. (Sekantis straipsnis bus: "Irankiai, Protas ir Kal ba.")

Delei naujų permainų.

Lietuvos valdžios įsaky mu, Lietuvos Misijs nariai, užbaigę šiu metų paskolos darbą, grįžta Lietuvon. To limesnis paskolos darbas yra pavadamas Lietuvos Atstovybės žinjon, kaip ly giai ir kiti darbai, kurie te lo Lietuvos Misijsi vesti. Be to, Lietuvos Atstovas Ame rikojėje yra prašęs ketu riems mėnesiams urolo ir i ministerij kabinetų nutari mu yra jį gauti ir yra pasi ryžęs išskirti Lietuvon ant kelių mėnesių atosto goms, kad patiška duoti pranešimą apie visus dar bus, kurie buvo Atstovybės jau atlikti arba kurie pris ieis čion artimiausiu laiku atlikti. Lietuvos Atstovy bės reikalai, kaip buvusieji, taip ir naujai jai paskirti, valdžios įsakymu, Lietuvos Atstovui išvaziavus atosto goms, bus pavesti Lietuvos atstovo Amerikojėje pava duotojui Matui Vinikiui. To kios tat permainingos.

Dar rugpjūčio mėnesyje Lietuvos Misijs buvo pasiū liusi Lietuvos valdžiai už baigti paskolos darbą iki spalio 1 dienos ir leisti jai grįžti namo, tačiau Lietu vos valdžios nutarimas gau tas yra tik šio laiku. Sulyg šio įsakymo, Lietuvos Misijs yra paskelbusi visoms stotims, kad juų visos są skaitos, bonai ir pinigai butu parsijsti Lietuvos Misijsi iki Naujų Metų, idant suve dus visų stotiu sąskaitas butų galima sudaryti galu tina apyskaita ir jį paskui Lietuvos valdžiai pristatyti. Spejama, kad iki sausio mė nesio pabaigos Lietuvos Misijs nariai jau galės suvesti visas sąskaitas, atiduoti pati paskolos darbą ir kitus reikalus Lietuvos Atstovy bei ir paskui keliauti Lietu von.

Vykinant šį peną, Lietu vos Atstovybė Amerikojėje yra New Yorke nuo sausio 1 dienos, 1921 metų, parsisamdžius naują savo biurą (Lithuanian Representative ve, 162 West 31st St., ant kampo 7th avenue). Šiame biure pasilikus Lietuvos Ats tovybės Amerikojėje: 1) Fi nansinis Skyrius, kuris su pagalba Amerikos lietuvių visumenės rūpintis ir to liaus Lietuvos Laisvės Pa skolos reikalais, butent pa čiu būnu pardavinėjimui, ap mokėjimu, kaip ateis laikas nuosimčių už bonus, o lygiu būdu rinkimu aukų ir jų persiuntinėjimu Lietuvon įvairioms valstybės staisi zacijos ar visuomenės orga nizacijoms, kaip Lietuvos Ge

nimo komitetui, Lietuvos šauliams, Lietuvos Raudo najam Kryžiui ar kitoms organizacijoms; 2) Pinigų siuntimo Skyrius, kuris veiks persiuntime pinigų ar aukų per Lietuvos valstybės iždą, nukentėjusiems nuo karo, giminėms ir šiaip žmonėms, kurie norės padėti savo pinigų Lietuvos valstybės iždan; 3) Prekybos ir Pramonės Skyrius, kuris drauge su isikurusia Amerikos Lietuvių Prekybos ir Pramonės Taryba rū pinsis užmezgimu prekybos ir pramonės ryšių tarp Ame rikos ir Lietuvos, prižiurėjimu įvairių prekybos ir pramonės bendrovių, kurios norės vesti by kokią preky bą su Lietuva arba tenai sa vo pramonės istaigų, ir pa laikymu įvairių prekybos ar pramonės bendrovių, ku rios isikurusios Lietuvoje norėtų čion tarp Amerikos lietuvių gauti naujų pajin kų, ir 4) Amerikos Lietu vių Registracijos Skyrius, prie kurio bus renka mos žinios apie visas Ame rikos lietuvių kolonijas, apie pačių atėvių skaičių, jų darbus ir užsiėmimą. Prie šio Skyriaus pasilieka ir Lietuvių Piliečių Sąjun ga, kaipo bepartijinė Ame rikos visuomenės organiza cija, per kurią Amerikos lietuvių liuosu noru sumoka i Valstybinį Fondą pamatinį Valstybinį mokesį Lietu vos Valstybės iždui. Sulyg veikusiųjų Lietuvių istatu, kurie buvo išleisti dar Rusi jos valdžios, kiekvienas iš keliauęs svetur pilietis tu rejo mokėti po 10 rublių i pusmeti arba 5 dol. už buvi mą užsieniuose. Prigulin tieji prie Lietuvos Piliečių Sąjungos nuo šio mokesnio bus paluosuojami.

Be to, prie šio Skyriaus bus įtaisytas daliniai ir pasų išdavimas ir jų vizavimas, kaip tik bus galima, nes pa matiniai tuo tarpu visų pa sų išdavimas visose kitose Atstovybėse yra koncent ruotas Washington, išsky riant vieną arba kitą valsty bę, kuri per savo konsulus atlieka tą darbą ir New Yorke.

Visi kiti darbai, kurie iki šiol Lietuvos Atstovybės Ame rikojėje buvo atliekami, kaip tai visa politinė akcija delei Lietuvos Nepriklausomybės pripažinimo, liudyjai visokių dokumentų, įvairių bylu vedimas ir paė mimas Lietuvos Atstovybės g'obon, kur reikia, pasiliku siu turtu nuo mirusių Ame rikoj Lietuvos piliečių. Lietu vos Informacijų Biuras, Viešas Amerikos Lietuvių Knygynas, neminint jau pa čių pasų išdavimo, vizavimo pasų kitu valstybių piliie čiams, išdavimo paliudyji mu įvaziavimui Amerikon iš Lietuvos ir tt., pasilieka, kaip ir buvo, prie Lietuvos Atstovybės Amerikojėje (Lithuanian Legation, 703 15th st., N. W. Washington, D. C.) kur visais tais reika lais ir reikia kreiptis.

Liet. Inform. Biuras.

DARBININKAI PATIS VES FABRIKĄ.

Newburno mieste, North Carolinos valstijoj, Iron Works and Supply kompa nija pranešė savo darbinin kams, kad ji turinti numus ti jiems 20 nuosimčių algos, nes kitaip jai darosi nuosto lis. Darbininkai tam pasi priešino ir padavė šitoki pa siulymą: mes vesime fabri ką patįs, mokėsime kompa nijos viršininkams paskirtą alga, o kiek bus pelno, tai universitetui įkurt ir bent dešimtis rautų iškelt — o jūs "kiepskie sprawy"... Taip negalima, jenerole. Juk tamsta turi žinot, kad nėra Lenkų be Lietuvos. Jau ir dabar mums truksta ir duo

Nėra Lenkų be Lietuvos.

Rugpjūčio mėn. 29 d. jo nos, ir druskos, ir riebumų. Ekscelencija, Lenkų valsty o kas gi bus toliau. Nors bės viršininkas, atsiaklės vis tik dabar, nors rekvizi cijų turėsim nuo ko imt; ir legioninkai šiaip taip apsi dings... O dabar rašo man iš po Dvinsko, kad musų legio ninkai būriais bėga i Lietu vą, nes ten ir maitina ge rai, ir karininkai su kareiviais apsieina kaip lygus su lygiais... o pas mus tai... — ir Jo Ekscelencija susiraukė.

— Bet da ne pabaigta, Ju sų Ekscelencija, — mes dar mėginsim.

— Mėginsim tai mėgin sim, bet kiek visa tas atsiei na. Pardavėm amerikie čiams visas savo kasykles, išnuomavom anglams miš kus, žiurėk, reiks ir gelžke liai prancuzams užstatyti. Kur tai matel, ponas jenero le, dar tik du metai gyve nom, kaip valstybė, o jau 42 milijardu markių skolos tu rim, juk tai kiekvienam Lenkų gyventojui mažam ir didiam, turtingam ir bied nam išėsa išmokėti po 1000 markių... O kas gi bus dar toliau...

— Paimsim, Jusų Eksce lencija, Lietuva tai per vie ną savaitę atsigausim. Vien nam Kaune valdžios sande liuose sako esą gal i šešius šimtus milijonų prekių. O kiek yra kituos Lietuvos miestuos ir miesteliuos, kiek sodžiuose grūdų, drobės, gyvulių... Niekis, Jusų Eks celencija — Lietuva padengs visas Lenkų skolas.

— Bet greičiau, jenerole, greičiau, kol dar lenkų mar kės visai nenupuołė ir nesu silygino su sovietų rubliu.

— Padarysim, Jusų Eks celencija, Musiškį da daug liko nesumitų. O tie, kurie ir sumiti, tai taip pat niekis — paskiau bus dar gudresni. Lietuviai nors ir pagonų kilmės, tačiau ne kraugeriai ir baisiai nemėgsta kraujo. Palaikys kalėjime, palaikys, o paskiau arba visai paleis, arba išstems iš Lietuvos, kaip išgama, o mes juos pri glausim ir jie dar mums pa tarnaus...

— Teisybė, lietuviai ne kraugeriai, jie net bolševikų nešaudė ir jei ne musų kultūros jų karininkai, tai jie būtų ir Smolski ir Valiu kus paleidę ir kitus... Aš pats esu lietuvys, tylo wro dzony ze zpolsczonej matki ir jei ne mano lenkė pati, tai gal ir pats šiandien besidar buočiau Lietuvos, o ne len kų naudai, kaip dabavos mano bočiai. Bet dabar toji mano pati, jos giminės, tie visi maršalkos, dvarpordiai, grafai, kaštelianai... — ir jo Ekscelencija, mostelėjęs ranka, susiraukė ir nusigře žė.

— Na, bet gana apie tai, — umai susirupino Jo Eks celencija, — mes esam ka reiviai, o kareiviai niekad neturi nusimint. Stai kas je nerole. Jus tuoj spausdinkit lapelių ir paskleiskit Vil niui, kad Kaune lietuviai muša, suiminėja lenkus, persekioja kunigus, uždaro mokyklas ir taip tiliau.

Ties lietuvių komitet o langais sušaukt mitinga, ir tegu minia šaukia: do Kow na, do Kowna! Mes gi visi susirinksim Radvilų rūmuose ir apsvarstysim tolesnius prieš Lietuvos žygius...

— Suprantu, Jusų Eksce lencija: visos gatvės bus iš puoštos. Salygatviais stovės žmonių minios ir šauks "te gyvuoją Lenkų valstybės viršininkas;" nuo priebečių mėtys... gėliu ir taip toliau... (Toliaus bus)

— Kol kas, dar ne, Jusų Ekscelencija.

— Dar ne. Kas tai... Juk šiandakt Kaune turėjo buti lenkų sukilimas?

— Jokiu žinių, Jusų Eks celencija.

— Pasauk generolą Šep tickį.

Nesuskubo jo Ekscelenci ja tarno padedamas ir apsi rengt, o jau prieš jį stovėjo nubalės ir nemigės lietuvių fronto lenkų vadas.

— Kas girdėt iš Lietuvos — rusčiai paklausė jo Eks celencija ir sveikindamas padavė du pirštus.

— Nieko gero, Jusų Eks celencija: tik tiek ir teži nom, kad tarp Jonavo ir Ke dainių nukirsta keturi tele grafo stulpai ir tarp Pane mūnio ir Rokiškio vienoj vietoj išardytas gelžkelis.

— Ir daug litvomanų nu sisukė sau sprandus?

— Nei vienas, Jusų Eksce lencija. Tie pagony lietu viai pasidarė tokie gudrus, kad niekaip ju neprigausi: iš anksto suuodė ir traukinį sulaikė.

— O Kaune kas?

— Negera, Jusų Ekscele ncija.

— Kas negera? Sakyk vis ką! Tuojau sakyk!... Viską sakyk!... Aš viską turiu ži not!...

— O tai, Jusų Ekscelenci ja, negera, kad sprawy Seinskie zapsuly caly polski interes i litwini stali czu leiszi: gavom žinių, kad ši andakt Kaune sumita apie du šimtu istikimiausių musų šnipų ir darbuotojų.

— O dokumentai?

— Ir dokumentus rado Nekrašo sode.

— Tai ir Nekrašas suim tas?

— Nekrašas pabėgo, bet kol kas dar anapus demar kacinės linijos slapstosi. Iš siųsta jam pagalba.

— O P. Pliekevičius kaip?

— Suimtas, Jusų Eksce lencija.

— O Aukštulaitis?

— Ir Aukštulaitis suimtas ir Sipavičius; komendantai tie vėl — vieni sumiti, kiti išbėgiojo... Kiepskie sprawy, Wasza Ekscelencija.

— Kiepskie sprawy! — su pyko Jo Ekscelencija, — ne žinau, ką jus lig šiol ir vei kėtė: tiek energijos padėta, tiek pinigų išieškota, tiek naudingų žmonių sumita — ir vis "kiepskie sprawy"... Arba tos "sejnskie sprawy". Juk tamsta žinai, jenerole, kiek man atsiėjo "sejnskie sprawy" už tuos pinigus ga lima būt Vilniui da bent du milijonai, o kiek bus pelno, tai universitetui įkurt ir bent dešimtis rautų iškelt — o jūs "kiepskie sprawy"... Taip negalima, jenerole. Juk tamsta turi žinot, kad nėra Lenkų be Lietuvos. Jau ir dabar mums truksta ir duo

Aptiekorius Budrevičius pargrižo iš Vilniaus.

Jam teko pagyvent po bolševikų, lietuvių ir lenkų valdžiomis.

MATĖ KAPSUKĄ, SMELSTORIŲ IR KITUS.

Siomis dienomis atvyko iš Lietuvos p. Budrevičius, Worcesterio lietuvių aptiekorius, kuris perėmė pavarą ir išvažiavo pažinti Lietuvos ir aplankyti savo giminių Vilniaus apylinkėse. Budamas Vilniuje jis matėsi su Kapsuka, kuomet bolševikai buvo tų miestų užėmę, o Kaune buvo susiję su Smelstoriu ir kitais amerikiečiais.

Apie Vilnių p. Budrevičius papasakojo "Keleivio" redakcijai labai įdomių dalykų.

"Man tenai esant persimainė trys valdžios," sakė jisai. "Atėjo ir išėjo bolševikai, atėjo ir išėjo lietuviai ir man tenai esant atėjo lenkai"

Kaip elgėsi bolševikai.

"Na, o kaip jums išrodė, kurie elgėsi geriau: bolševikai, ar lenkai?" buvo paklaustas mūsų svečias.

"Sunku pasakyti," atsakė p. Budrevičius. "Prie lenkų atsirado daugiau maisto. Tiesa, brangumas buvo didelis, bet visgi turint pinigų pavalgyti buvo galima. Prie bolševikų jie ir už pinigų maisto negalėjai gauti. Taigi, šituo žvilgsniu žiūrint, prie lenkų geriau."

"Bet, iš kitos pusės imant, lenkai daugiau plėšia žmones. Pas bolševikus yra labai didelė drausmė, aštri disciplina, ir jeigu jie rekvizuoja gyvulius ar kitokius daiktus, tai jie daro tai valdžios vardu. Atskiri žmonės pas juos valios neturi ir už menkiausių prasižengimų gresia sušaudymas. Tuo tarpu pas lenkus kiekvienas kareivis yra 'ponas' ant savęs: kas tik jam pasitaikė, tą jis apiplėš, o jei pasipriešinsi, tai nušaus, ir jo niekas užtai nebaudžia. Todėl prie lenkų visuomet žmogus turi atskirų kareivių bijoti. Jie apiplėšia žmogų netik ant gatvės pasigavę, bet ir į namus įsilaužia."

"Šituo žvilgsniu žiūrint, prie bolševikų jau geriau. Bet pas juos yra kitokių ydų. Pavyzdžiui, jų kritikuoti visai nevalia. Atėjo į Vilnių jie tuojau uždarė visus laikraščius. Kitokio laikraščio nebuvo kaip tik komunistų. Rusų kalbą ejo 'Krasnoje Znamia', lietuvių — 'Komunistas' ir lenkų — 'Komunistas'. Tai buvo kaip ir kokia litanija — ka komunistai nesakyti, kartok tik 'melskis už mus!'"

Išžudė daug žmonių.

"Žinoma, kuomet priešiniga spauda uždrausta, tai daug dalykų negalima ir patirti," tęsė p. Budrevičius toliau. "Taip, pavyzdžiui, buvo ir su žmonių žudymu. Komunistų organų pranešimu, jie nužudė Vilniuje tik 8 žmones, o tuo tarpu gyventojai kalbėjo, kad komunistai kas naktį po kelis nužudo."

"Ar gi tai tiesa?" paklausė "Keleivio" redaktorius. "Tiesa," atsakė svečias. "Žudė daug. Bet kalbėt apie tai garsiai niekas nedrįso." Kad davus pavyzdį, kaip komunistai elgėsi, p. Budrevičius papasakojo šitokią atsitikimą:

"Lenkų markės labai pigios, bet komunistų rubliai da pigesni. Jeigu už kokį daiktą reikia mokėti 100 lenkiškų markių, tai bolševikiškais pinigais reikia duoti 1000 rublių. Sykį ateina bolševikas ir mano pažįstamo aptiekoriaus aptieką

su receptu ir klausia, kiek lėšuos jį išpildyti. Aptiekorius atsakė, kad 100 markių. "O kiek sovietiskais?" paklausė bolševikas. Aptiekorius atsakė, kad 700 rublių. Bolševikas paliko receptą ir išėjo. Vėliau jis atsivėdė da vieną bolševiką ir numetęs ant stalo 500 rublių pareikalavo 'rešto'. Aptiekorius suprato, kad čia jau nebeįsivažiuos, todėl išdavė bolševikui 400 rublių, sau pasiėmė tik 100, kad neturėtų delko kabintis prie jo."

"O ką čia gaspadorius?" — paklausė vienas bolševikas.

"Gaspadoriaus dabar nėra; yra tik užveizda ir aš, tarnautojas," — paaiškino aptiekos darbininkas.

"Tai jūs abudu esat areštuoti?" — paaiškino bolševikas, ir liepė tuojau abiems rengtis ir eiti su jais.

"Aptiekos užveizda pradėjo teisintis, kad jis negalys vienos aptiekos palikti."

"O kaip tu paliksi aptieką, jeigu aš čia ant vietos tave nušausiu?" — atkreipė bolševikas. — "Tu žinai, kad sulys įstatymų aš galiu šauti tave čia pat ant vietos! Rengkis tuojau!"

"Apsirengę abudu ir bolševikai juos nusivedė už miesto uždare į tavorinį vagoną."

Tuoje vagonuose bolševikai laikydavę visus suimtuosius. Žudymas įvykdavęs visuomet nakties laiku. Kartą tik nakties laiku išvedavo iš vagono ant "tardymo," tai tas jau negrįždavo.

Minėtajai aptiekos užveizdą bolševikai paleidę greitai, bet 'aptiekos darbininkas, kuris reikalavo už receptą 100 markių arba 700 'sovietų' rublių, išlaikė kelias savaites, ir jeigu ji nesusauždė, tai tik jo laimė, kad jis pataikęs ant gero tartytojo. Tarp bolševikų, mat, irgi esą visokių žmonių — gerų ir blogų. Tardytojas, kuris tardęs šita aptiekos klerką, būvęs inteligentinis ir doras žmogus, ir jis suimtajai paliausavo.

Po tardymo jį išnešė į priėjimą su aptiekininku privatiškai ir laike to pasikaibėjimo pasakė:

"Mano padėtis labai sunki. Tamsta, reikalaujamas už receptą daugiau sovietų pinigais, negu markėmis, pažėminai sovietų valdžios autoritetą. Musų įstatų žvilgsniu, tamsta tuo būdu netik įžeidė sovietų respubliką, bet sužiniau norėjai jai pakenkti. Kas kenkia mūsų valstybei, sovietų įstatai baudžia užtai mirtimi. Prie to, tamsta esi aptiekos ir, apsviestas žmogus, inteligentas, tai jau čia be jokios kalbos — sušaudymas. Taip rodo įstatymai. Bet iš kitos vėl pusės tankiai priešina tartyti žmogų, kuris yra aiškiai prasižengęs ir netik sulys įstatymų, bet ir sulys mano paties įsitikinimo turėti but sušaudytas; bet, žiūrėk, ateina komisaras ir, kumstėlėjęs ir pašone, pasako: 'Paleisk, jis mūsų partijos žmogus, komunistas.' Ir turi paleisti. O tankiai aš matau, kad žmogų nėra už ką bausti, bet įstatymai rodo, kad jį reikia sušaudyti. Taip dabar yra ir su tamsta."

Ir, ačiu tam tartytojui, aptiekininkas buvo paleistas.

Kapsukas esąs geras žmogus."

Kapsuką p. Budrevičius giria kaip gerą žmogų. Nors bolševikas, bet geras vyras," jis sako.

Bunant Vilniuje bolševikai, p. Budrevičius norėjo nuvažiuoti pas savo motiną, kuri gyvena netoli Vilniaus. Bet be leidimo išvažiuoti iš miesto nebuvo galima. Nors p. Budrevičius yra Suvenytų Valstijų pilietis ir turėjęs Amerikos pasportą, tačiau kad išvažiuoti iš miesto, reikėję turėti specialų leidimą nuo bolševikų valdžios. Bet kad gavus tokį leidimą, tai du komunistų turi paliudyti, kad tu esi geras žmogus.

"Na, o kurgi aš dabar gausiu tokių komunistų, kurie už mane apsimtų liudyti, kad aš nei vieno jų nepažįstu!" — sakė p. Budrevičius. "Taigi, kreipiausi aš tiesiog pas Kapsuką. Kalbėjau su juo apie 15 minučių. Žmonių pas jį laukė apie 40 — kiekvienas vis su savais reikalais. Papasakojau aš jam savo reikalą, ir jis pasirašė, patardamas leidimą viršininkui, kad leidimą man duotų. Kada Kapsukas pasirašė, tai antras pasirašė jau pats leidimų viršininkas, kaip po pažįstantis mane komunistas. Gavęs leidimą su tokiais parašais, aš jau vaiksiuojau po Vilnių kaip koks komisaras: paprastai komunistai prieš mane tuomet jau nieko negalavo. Taigi aš sakau, kad Kapsukas nors ir bolševikas, bet geras vyras."

Gavęs leidimą, p. Budrevičius išvažiavo ant ukės pas savo motiną.

Lenkų užpuolimas.

Pas motiną p. Budrevičius beveik iškart išvažiavo iš Vilniaus pasitraukė ir tuojau užpuolė Želgovskio vėdą liūpėlai.

Vieną vakarą jam po kelias bevaikščiojant, pasirodė prie vartų du kareiviai. Vienas priešės prie vartų sušuko rusiškai:

"Ei, choziajin, zapriagai lošad!" (Ei, gaspadoriau, kinkyk arkli!)

Bet iš visko buvę matyt, kad tai ne rusai, bet lenkai, todėl p. Budrevičius pradėjo su jais lenkiškai:

"Gal galima paklausti, kas tamstos per vienį?"

"Neklausk, kas per vienį, bet daryk kas įsakyta!" — sušuko lenkas.

"Bet aš esu amerikonas!" — paaiškino p. Budrevičius. Lenkas išsitraukė revolvėrį:

"Ar da kalbėsi? Tuojau kinkyk arklius!"

Buvo jau suotėmis, žmonių aplinkui nesimatė, ir p. Budrevičius pabėgo, kad lenkas nesautų, todėl lyg ir nusiskundamas pradėjęs išmetinėti, kad mes, girdi, amerikiečiai, tiek gero lenkams esam padarę, ir pinigais ir ginklais jus rėmė, o jūs taip mums atsimokat, ir parodė lenkui savo po piaras.

Lenkas paskaitė ir atidavęs pasportą tarė į savo draugą:

"Čort wie co on za jeden..."

Atsisėdė ant arklių ir keikdamai nuėjo sau.

Žmonės esą lenkų taip įbauginti, kad nežina kur dėtis, kur savo mantą slėpti, kuomet pasirodą lenkų įėjioninkai. Paprastas dalykas pas juos, tai visų pirma liepia pakinkyti arklių vežimą; paskui išplėšia namus, atima drapanas, pagalvius, lašinius, javus, žodžiu, kas tik jiems naudinga, ir susikrovę į vežimą išsiveža, o kas jiems netinka arba ko negali paimti, tą sudegina. Jeigu ukinkinkas

namo, tai sumušo, o jei tas pasipriešina, tai peršuria durtyvu arba nušauja. Tokie žverys esą lenkai!

"Bet visgi leidimą išvažiuoti gavot?" buvo paklaustas p. Budrevičius.

"Taip, gavau, bet tas leidimas neapsaugojo nuo vėgčių ir plėšikų. Pats lenkų viršininkas, duodamas leidimą, pasakė, kad tas leidimas duoda tik teisę išvažiuoti, bet neduoda gvarantijos, kad nebūsi apiplėštas."

Teciaus p. Budrevičius pasisekė iš lenkiškų banditų išsprukti neapiplėštam.

Kuomet Želgovskio grobikai užėmė Vilnių, tai daugelis amerikiečių, kurie buvo tuo laiku Vilniuje, susirinko į vieną viešbutį, nes bijojo, kad kitur gyvenant jų neapiplėštų. Bet tą pačią naktį lenkai apsupo tą viešbutį ir apiplėšė visus amerikonus, atimdami pinigų, žiedus, laikrodžius, drapanas, valyžas, žodžiu — ką tik tai rado pas juos.

GERA METU PRADZIA.

Jeigu Nauji Metai gerai prasidės, tai gerai ir užsiėmė. Sveikata tai yra geriausias apsaugojimas nuo nepasisekimo, todėl tu negali pradėti metų geriau, kaip nueiti į aptieką arba pas vaistų pardavėją ir nusipirkti Trinerio Karčiojo Vyno. Pasekmės jo vartojimo bus taip: lygiai geros, kaip jos yra išdestytos šiame laiske, kurį gavom nuo p. Michael Ferezan 13 d. gruodžio, 1920 m. iš Zalėnople, Pa. "Musų namai buvo tikras ligonbutis, pakol mes du metai atgal nepradėjom vartoti Trinerio Karčiojo Vyno ir Trinerio Angelica Karčiojo Toniko. Šitos dvi gyduolės perkeitė viską. Mano patį, kurį 1918 metais svėrė 120 svarų, dabar sveria 170. Aš pats taip gi esu geriausiai sveikatoj ir linksmas, mano apetitas visuomet geras. Todėl širdingai ačiu už šias gyduoles. Tik kelios eilutės, bet jos teisingos ir aiškos. Suprantama, tu turi gaut originalio Trinerio Karčiojo Vyno. Tas, kuris pirkęs jam panašius, apgaus pats save. — Joseph Triner Company, 133-45 So. Ashland ave., Chicago, Ill.

Adresuok šitaip: W. YURKEVICH 3226 S. Halsted st., Chicago, Ill.

NAUJI METAI! NAUJI LAPAI

Puikus Sieninis Kalendorius 1921 m. DPKAI! Prisiųsk 2 centų stamps apmokėjimui prisiuntimo laišku, prisiųsim kalendorių. (3)

THE SEN-RAYTO CO. 6617 Wade Park ave., Cleveland, Ohio.

ČIRKSLĖ \$2.45.

Šita žirkslė tikrai patogi moterų su pasitenkinimu rekomenduoja. Padaryta iš minkšto randeno gumos, įtaipoma savyje 8 uncijas vandens, čirkliu pliači ir šalia, taip kad plauja visais dalis vietos. Prisiųsk \$2.45 su sąlyga, kad jį gausi nemokamai, jei turėsi daugybe tiems panašią dalyką ir prietaisą. Rašyk tuojau.

FISHLIGH & CO., Dept. 324, CHICAGO, ILL.

AT, Alena Kostovska, pasirodau visi publikai akyse.

Pasportai i Lietuvą.

Mes parupiname greitai PASPORTUS su Latvijos vizu keliauti i LIETUVĄ vaziuojantiems per Libavą tiesiog iš New Yorko.

Geriausis pataravimas ir pigiausias kainos siūniantis siuntinus per telegramą arba per pastą i LIETUVĄ.

Čekius išduodame i Lietuvii Komercijine Banka Kaune.

P pinigai vaziotis su savim neparanku.

International Bankers Company

103-5 SALEM ST., BOSTON, MASS.

Išista 1880 m.

Prof. J. Baltrėnas.

107 Halsted St., CHICAGO, ILL.

Užliksim toliau nuo viešųjų ligų. Šita apgarinima turėtu poraikaityti tik vienas, iškirpt ir pašalinti.

Už straipsnius, kurie rašyti ne nuo budrevičius ir už apgarinimą, kurie palpa laisvystėje įvairių firmų, leidžiama mokėti.

Atpligo Maistinė.

Kada viskas atpligo, tai ir aš atpiginu medų. Seniau pardaviau po \$1.25 5 svarų viedriuką, dabar atpiginu po \$1.60. Imant ant karto 100 tokių viedriukų, atiduosiu po \$1.50. Dabar yra tikrai čysto lietuviškų farma medaus, tik ką išleisto iš korių, labai skanus. Siųskit money order per pastą ar ekspresą.

M. Walencius 119 Washington st., Hart, Mich.

DAKTARAS NAMUOSE.

Ką ti išėjo iš gamtos nauja knyga DAKTARAS NAMUOSE. Knygoje aprašoma visokias vaistines žolies, šaknis, žiedai ir tt., nuo kokių ligų ir kaip vartojama. Su lotyniškais užvadyjimais, taip kad kotmas gali pas gauti bile aptiekoje. Apart to, yra daugybė gerų pamokymų, slaptybių ir receptų. Tokia knygtė yra kožnami reikalinga. Prekė tik \$1.00.

M. ZUKAITIS (35) 451 Hudson ave., Rochester, N. Y.

DIDELIS PELNAS

Reikalingi agentai pardavinėjimui knygų įvairaus turinio. Duodu didelį uždarbį. Kas turi luosą laiko vakarais, tas gali padaryti kelis dolerius į vakarą. Reikalauk katalogo ir platusni žinių.

A. Zvingilas (52) 26 Broadway, So. Boston, Mass.

SKAITYK IR MISLYK!

Ir tu gali tapti turtingu, išmądomas nurodymus, kurie teigia knygoje po vardu "TIESUS KELIAS PRIE TURTO". Šita knygelė tai yra raktas prie turto, kuris priglūti tau.

"Tiesus kelias prie turto" išaškina daug būnų ir išsibyręs pasipiečių, kurių lig šio laiko lietuviai nei sapnot, ne samavo.

"Tiesus kelias prie turto" kaip žerkole nurodo, kaip ir ką daryti.

"Tiesus kelias prie turto" paliausys tave iš alginės vergijos ir padarys neprigulimū.

"Tiesus kelias prie turto" parodys tau, kaip su mazu kapitalu gelsi pradėti savo biznį ir tapti turtingu.

"Tiesus kelias prie turto" kastačia dikta 1 doleris su prisiuntimu, bet verta yra daug daugiau.

Taigi dabar tuoji, nelaukdamas nei minutės, reikalauk nuo manęs prisiųsti jums tą neapkreipiamą vertes knygelę. Pinigus mieldžiūsi siųsti money orderiu arba popierinį dolerį laisuke.

Adresuok šitaip: W. YURKEVICH 3226 S. Halsted st., Chicago, Ill.

NAUJI METAI! NAUJI LAPAI

Puikus Sieninis Kalendorius 1921 m. DPKAI! Prisiųsk 2 centų stamps apmokėjimui prisiuntimo laišku, prisiųsim kalendorių. (3)

THE SEN-RAYTO CO. 6617 Wade Park ave., Cleveland, Ohio.

ČIRKSLĖ \$2.45.

Šita žirkslė tikrai patogi moterų su pasitenkinimu rekomenduoja. Padaryta iš minkšto randeno gumos, įtaipoma savyje 8 uncijas vandens, čirkliu pliači ir šalia, taip kad plauja visais dalis vietos. Prisiųsk \$2.45 su sąlyga, kad jį gausi nemokamai, jei turėsi daugybe tiems panašią dalyką ir prietaisą. Rašyk tuojau.

FISHLIGH & CO., Dept. 324, CHICAGO, ILL.

AT, Alena Kostovska, pasirodau visi publikai akyse.

Pasportai i Lietuvą.

Mes parupiname greitai PASPORTUS su Latvijos vizu keliauti i LIETUVĄ vaziuojantiems per Libavą tiesiog iš New Yorko.

Geriausis pataravimas ir pigiausias kainos siūniantis siuntinus per telegramą arba per pastą i LIETUVĄ.

Čekius išduodame i Lietuvii Komercijine Banka Kaune.

P pinigai vaziotis su savim neparanku.

International Bankers Company

103-5 SALEM ST., BOSTON, MASS.

Išista 1880 m.

Prof. J. Baltrėnas.

107 Halsted St., CHICAGO, ILL.

Užliksim toliau nuo viešųjų ligų. Šita apgarinima turėtu poraikaityti tik vienas, iškirpt ir pašalinti.

100 MAINIERIU REIKALINGA

KURIE NORI UZDIRBT GERUS PINGUS. Gerame mainų miestelyje, ir geroje kasyklose, kur mes turime Pilnai karų, nes mes turime 600 karių savo pačių.

PASTOVUS DARBAS UZTIKRINTAS. Storumas anglies yra 6 ir pusė pėdos ir viršus yra taip tvirtas kaip akmuo. Čionais nėra gazu ir mes varto, jam atviras lempas.

Gerai namai apviesti elektrika, pirmos klesos mokyklos ir Bažnyčios.

Majnos varomos spēka. Parankios gyvenimui aplinkybės.

Ženoti žmones su šeimynomis ypatingai pageidaujami.

Atvažiuokite tuojau arba rašykite sekančiu adresu: **ELK RIVER COAL and LUMBER COMPANY WIDEN, WEST VIRGINIA.**

Atvažiuokit į Charleston, W. Va. ir imkit B & O geležinkelį į Dundon. Iš ten jūs atvažiuosite ant mūsų pačių geležinkelio į Widen.

Siutus, Overkotas ir kitokius Rubus

DUOKIT PASIUT NUMB

Mes užtikrinam, kad jūs anksčiau pažintys ir turėsite GERUS RUBUS. Kadangi mes imam materiją iš gerųjų firmų ir pirmuosiam rubų pagal žmogų, todėl mūsų pasiūti siūlai ne overkotas, nemokant žmogus išvaizdos ir bėna tvirtum.

VISOKIUS VYRAMS SIUTUS IR OVERKOTUS PASIUVAM PIGIAI IR GERAI TAIPGI IVALOM IR IMPROVINAM VYRU IR MOTERU RUBUS

Darbas geras ir užtikrintas. Kaimo priemonės.

Tikras Jung. brolio Moteris

Ant. Januška

222 W. BROADWAY, SO. BOSTON, MASS.

Telefonas: So. Boston—2165

ATYDAI LIETUVIŲ ATYDAI DYKAI

Suteikiame paaiškinimus kaip geriau važiuoti tėvynen, ir išdirbame pasportus trumpiausiam laike.

Partraukime iš Lietuvos gimines ir pažystamus.

LAIVAKORTES VAŽIUOTI KRAJUN IR IS KRAJAUS; SIUNTIMAS IR MAINYMAS PINIGŲ; PRIMAMA PINIGUS ANT PACEDJIMO IR MOKAMA NUOŠIMTIS.

HENRY C. ZARO

3 AVE., Cor. 6 ST. Dept. L. 3. NEW YORK, N. Y.

U. S. MAIL STEAMSHIP COMPANY, Inc.

GRUODZIO-DEC. 30 ir VASARIO-FEB. 19 D-NA IS NEW YORKO be persėdimo TIESIOG I

BREMENĄ, IR DANCIGĄ

LAIVAS "SUSQUEHANNA"

Pasazierių Skyrius: 99 State Street, Boston, Mass.

Vazmos Skyrius: 120 Broadway, New York City.

Telephone: Malden 873-W. CHLSEA 1001-W.

DAKTARAS S. C. PAVLO

Sugrįžo iš Rusijos kur jis buvo vyriausiu daktaru Ponoje ir bernijos ligonbučio ir Odosos ligoninės. Specialistas chirurgas ir veneriškų ligų.

CHLSEA, MASS., 142 BROADWAY. MALDEN, MASS., 356 FERRY ST.

Priėmimo valandos: nuo 10-11 ryte, nuo 6-8 vakare.

Adams

Straight Adams

RANKŲ DARBO UNIJOS CIGARAI

Siūnėm po visą Ameriką ir į kitas šalis iš kur tik gausu užsakymus per C.O.D.

Bakšai prasideda nuo 25 cigarų iki 1,000 cigarų.

Jeigu norite gerų Cigarų, tad užsakykite pas mus. ISDIRBEJIS

ADAM SABULIS

233 Broadway, SO. BOSTON, MASS.

